

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyiltér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 387.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, június 29.

Mai számunk főbb közleményei:

- Aradi evezősök győzelme.
- A cári pár Stockholmban.
- Ötezer korona egy tanácsért.
- A losonci nábob hagyatéka.
- A mezőgyáni rémregény.
- Egy milliárdos önmagáról.
- Mi volt a kabaré botrány oka?

Döntő percek.

Arad, június 28.

Lukács László, mint a király megbízott embere megkezdte a tárgyalásokat Kossuth Ferencsel, mint a függetlenségi párt elnökével. Ettől a tanácskozástól — vagy több igazsággal: attól, ami ezeket a tanácskozásokat követni fogja — függ a válság és egy jelentős időre a nemzet sorsa. A legrövidebb, szinte kinosan rövid idő alatt kell eldölnie annak, hogy lesz-e függetlenségi kormány, amely vállalja a választójog megvalósítását és az egyéb feladatokat, vagy sem.

Nemcsak a bizonytalanságtól való félelem, de valami egyéb meggyőződés is azt igyekszik elhíttetni, hogy a „vagy sem“ el fog maradni. A természetes ösztön, a mely a hegyszakadékok, vagy a folyó medre felé vágató lovakat az utolsó másodpercben megállítja, amely a veszedelem előtt egy hajszállal lehiggasztja az indulatokat, eloszlatja a félreértéseket: ez az ösztön bizonyára érvényesül ott, ahol az alkotmányos kormányzásnak szinte utolsó lehetőségéhez lehet nyulni, ahol egy pillanat választ el újra

az uralkodóval való meddő harc kitörésétől. A döntés, a jövő dolgában a felelősség egész súlya a függetlenségi pártra s annak is egy részére, a bankcsoportra nehezedett. A honnét még változtatást reméltek, vártak: a korona teljesen szilárdan, határozottan áll a maga elsáncolt helyzetében. Lukács László kezében van minden engedmény, amelyről ma szó lehet Ezek lehetnek nagyon kicsi, nagyon szegényes talán nagyon elvi értékű engedmények; mégis ma csupán ezek adhatnak alapot a kibontakozásra. Es még az ilyen engedményekkel se szabad könnyelműen bánni. Annak idején ép így keveselték a kilences bizottság programjába foglalt katonai engedményeket; s oda jutottunk, hogy még a kilences bizottság programját se sikerült biztosítani.

A mostanihoz hasonló, komoly pillanatokban nem jöhetnek számba a személyi kérdések; nem szabad, hogy akár a függetlenségi pártot, akár a bankcsoportot az vezesse elhatározásában, hogy a király megbízottja nem függetlenségi, sőt hatvanhetes, sőt „ószabadelvű“ ember. Nem sok ideje, hogy a függetlenségi párt szinte ünnepies formában rehabilitálta Tisza István grófot, az egykoriszabadelvű párt vezérét. S ha Tisza István szándékainak becsületes, tiszta voltát elismerték, akkor nem lehet Lukács Lászlót abból az egyszerű okból visszarugni, mert nem tetszik az a politikai szemüveg, a melyet visel. S nem lehet igazi akadály az se, hogy a megala-

kitás előtt álló kormányban nem csupán függetlenségi pártiak lesznek. Nagyobb ellentét a függetlenségi miniszterek és az „ószabadelvűek“ között az elvekre nézve nem lehet, mint a minő a koalíciós kabinet egyes tagjait elválasztották.

Komolyabb, több szóra érdemes az a nehézség, a mely a bankkérdés dolgában áll fenn. A korona nem megy tovább erre nézve az elvi deklarációnál, a melyet a kinevezendő miniszterelnök tenne a Házban, s amely fentartaná a nemzetnek az önálló bankhoz való jogát. Meztelenre vetköztetve ezt a koncessziót, nem jelent ez egyebet, minthogy a külön jegybank nem lesz meg. A politikai józanságnak számot kell vetni azzal, hogy ez a kivánság, amelyben ép úgy egyesül a nemzet, mint annak idején a hadsereg magyar részére vonatkozó követelésekben, siker, teljesülés nélkül maradt s hogy a nemzeti akarat megtört azokon a körülményeken, amelyekben nincs módunkban változtatni. De jusson eszünkbe: hogy a katonai kérdésekben a tömérdek kárral pusztító ellenállás befejezte után ugyanott állottunk, mint amikor megkezdtek; s nem valószínű-e, hogy egy hasonló erőfeszítés után a bankkérdés ugyanott maradna, mint most. A nemzet erejét pedig a legnagyobb érdekek miatt se szabad biztos cél nélkül vesztegetni.

Ugratók és ingerkedők kedvtelése nem lehet most hatással a függetlenségi pártra. Hogy nem viheti elveinek

A királyfi házasság.

Irta: Kabos Ede.

Rózsák virultak az ifju fejedelem arcán és gombák a kis agyvelejében. A hivi nőgatták, hogy válasszon magának feleséget s mivel megszokta, hogy mindent felelőseinek ellenjegyzése mellett cselekedjék, előbb megakart hallgatni a bölcsök véleményét a — házasságról. Mintha a házasság dolgában a bölcsök nem volnának éppen olyan ostobák, mint én, vagy akarmelyik felebarátom. De a fejedelem úgy akarta s a fejedelemnek szabad bolondot is akarnia.

Hat országból hat bölcsöt hozattak és nyomban lakat alá tették. Ami a körülményekhez képest mindenestre a legokosabb volt, mert a miniszterek hamar belátták, hogy a bölcsesség közveszélyes dolog és bolondot mivel, aki fejedelmek és más romlatlan naiv lelkek közelébe egy bölcsöt enged. Mert a közmondás hazug; az az igazság, hogy száz bolond nem képes annyi jót teremteni, amennyit egy bölcs le nem tudna rontani.

Lakat alá tették tehát a bölcsöket, külön-külön cellába mindegyiket. S egy ódon biblián kívül mindegyik egy kis cédulát talált, melyre fel volt írva:

— Jól vigyázz, oh bölcs férfiú, mert a fejedelem mély bölcseséget vár tőled...

S ha egy bölcsőt mély bölcseséget várnak, éppen úgy belebolondul, mint a legkisebb gyerek. Három napig gondolkoztak a bölcsök külön-külön s nem tudtak annyi okosat kisütni együttvéve, mint egy hóborzós, vakmerő gyermek, akinek szintén rózsák virultak az arcán, de az agyvelejében nem voltak gombák, mert valószínűleg nem is volt agyveleje, csak valami csodálatosan beszélő szíve volt a kis nyomorultnak.

Az udvar együtt volt, tele szinnel és ragyogással, ahogy az minden tisztességes operetben látható. Tán éppen annyi volt a különbség, hogy a fejedelem udvarában jobb komédiások voltak, mint minden tisztességes operetben. S aztán a korona is valódi volt, mely ott ragyogott az ifju fejedelem szépséges fején.

Bebocsátották az első bölcsöt. Ki is szólott ilyenképpen:

— Oh fejedelem! Három napig gondolkoztam a házasságról és mondhatom neked, hogy nem lehet jó a házasság. Jól tudom én, hogy egymásnak teremtette Isten a férfiut és a nőt, együtt is kell élniök, de azt hiszem, a törvénytudók rosszul állapították meg a formát, melyben férfi és nő együtt él. Mert a házasság, mint az együttélésnek formája: törvény. Már pedig minden törvénynek jósága abban találja kritériumát, hogy mentül kevesebb kivételnek

engedjen tért. Ha a kivételek többségben vannak, akkor a törvény rossz. A statisztika meg azt bizonyítja, hogy több boldogtalan házasság van, mint boldog. Hogyan merjem én neked ajánlani a házasságot, mikor nem tudhatom, sikerül-e mindjárt először olyan párt találnod, aki hozzád való? Oh fejedelem, a házasság csak kísérlet s a te boldogságoddal nem szabad kísérletezni!

Az udvar a fejedelem arcát leste. Az arc rózsás maradt és mosolygó. Nyugodtan szólott:

— Bölcs férfiú! Az én kedves, édes anyám — hűlő poraiban is áldassék — világra hozott engem, pedig nem tudta: boldog leszek-e vagy sem. Hidd el nekem, az egész élet is csak kísérlet, mégis nagyon kedves...

A bölcsöt visszavitték lakat alá és mialatt halk muzsika hangzott, bebocsájtották a másodikot. Bolondos, joképu emberke volt, két huncut, szürke szem ragyogott ki a szakállas arcából. Az egész teste tancolt, mikor beszélt:

— Oh fejedelem! Az ember sokszor szeret, mert jól esik neki, de csak egyszer hazasodik és nem bizonyos, hogy jól esik-e neki. Komolyan sohasem gondolkoztam róla. Végre is annyi nagy probléma van, amelybe az ember kedvére megbolondulhat, mért választottam volna a legközönségesebb problémát? Az ember megházasodik, mint ahogy felöltözik: mert az úgy szokás. S ha nem kérdező tőlem, hogy

és programjának teljességét a kormányra, hogy meg kell alkudnia olyasmikkel, amelyekkel szemben az ellenzéki ideje alatt harcot viselt: ennek kényszerű és szükséges voltát az objektív közvélemény rég belátta, megpecsételte. A nemzet nyugodt, állandó, alkotásra alkalmas időket, hosszú békére alapozott kormányzást kíván. Ha csak egyetlen mód kínálkozik erre, nyuljon két kézzel utána és ragadja meg a függetlenségi párt.

Aradi evezősök győzelme.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 28.

A tiszai regatta szövetség által tegnap rendezett evezős versenyen a „Maros” aradi evezős egyesület verseny gárdája a hét számból álló versenyben három számmal került ki győztesen.

A „Tiszai Regatta Szövetség” nagy ünnepnapja volt a tegnapi. A délelőtti folyamán tartotta meg a szövetség Fábry Sándor dr. elnöklete alatt ünnepi gyűlését, melyen a szövetség a vidéki evezős sport fellendítése érdekében két értékes vándordíjat alapított és pedig egyet a „Tisza bajnoksági skiff” versenyére és egyet nyolcevezős csapatok versenyére.

Míg a szövetség gyűlését tartotta és megválasztotta újból tisztikarát, addig a verseny csapatok a pálya levezésével foglalatostkodtak. Igyekezetük kárba veszett azonban, mert a délelőtti folyamán kerekedett óriási vihar oly hullámokat vert a Tiszán, hogy az összes esónakok elültek a vízben s mindannyit ki kellett menteni, illetve vontatni az önkéntelen lubikolásból. Félelemmel nézett a verseny iránt érdeklődő közönség a délutáni idő elé, mert ha a délelőtti időjárás meg nem változik, a verseny könnyen meghiusulhatott volna. Az égiek azonban kedvezni óhajtottak a versenyt rendező szövetségnek, délután csendes idő volt már, eső nem zavarta meg a versenyt s csak a verseny után kerekedett újból egy csendes eső.

Délután 5 órakor előkelő szép közönség jelent meg a verseny színhelyén, a vizen megjelenő csónakokat lelkes éljenzéssel üdvözölve

s kíváncsian várva az eredmények alakulását. Élénk csengettyű szó jelezte a verseny kezdetét, a célbírók izgatottan foglalták el helyeiket. A közönség szinte türelmetlen kíváncsisággal leste az első győztes csónak befutását.

Alig pár perc s minden ajkáról éljenezve rebben el az első győztes csoport neve: „Vác”. A palánkos-négyesben a már négy év óta együtt dolgozó és szép formájú „Váci S. Egyesület” csapata lett a győztes. E versenyben a „Maros” is indult, de 500 méter után a versenyt feladta. A rossz kezdet azonban dicsőséges véget jelentett. A második versenyszám: „Palánkos egyes kezdők számára,” Gergelyi Lászlónak, a „Maros” tagjának fölényes győzelmével, szinte walkover befutásával végződött. Ugyiszólván megszaladt ellenfelétől s játszva evezett be elsőnek.

A „Négyevezős nyílt versenyben” a győzhetetlen Pannonia rowowerben evezte le a pályát.

Érdekes küzdelmet mutatott az „Egyes verseny,” melyben Levitzky Károly dr., a Nemzeti H. E. tagja az ez évi skiff bajnokot, Mészáros Józsefet kétszer egymásután legyőzte, mert az első győzelemnél a Mészáros által emelt óvásnak a verseny-bírósság azzal adott helyet, hogy a verseny újbóli levezésére kötelezte mindkettőjüket. S a megismételt verseny Levitzky újabb győzelmével végződött.

A nap legérdekesebb versenye következett ezután: Kezdők négyese. Résztvett ebben a versenyben a Szegedi Cs. E., a Tiszai E. E., a Váci S. E. egy-egy csoporttal s a Maros aradi evezős egyesület csak rövid idő óta trainingben álló négyese. A jól sikerült starttól a Maros kerül el vezető helyen s izgalmas küzdelem után megtartva e helyét, másfél hosszal győz Vác előtt. A győztes Maros csoport tagjai Kiss Zoltán, Neumer József, Keller Gyula, Széll Lajos dr. str. és Grób Jenő kormányos. Leirhatatlan volt az öröm, mely a nagyszámu aradi kiránduló kolonia tagjainál kerekedett, a győztes csapat alig győzte fogadni a lelkes gratulálók üdvözlőit. De szólt a starter csengő, elült az üdvözlés, új versenyszám következett, a nyolc evezős verseny, melyet a „Pannonia” Budapest nyert meg rowowerben.

Az utolsó versenyszámot, a „Négyevezős verseny”-t előbbi négyesével nyerte meg a „Maros”.

Hármas győzelmével élénk ünnepeltetésben volt része mindvégig a „Maros”-nak s vele együtt Arad városa minden téren érvényesülő sportéletének. A verseny csoport csak ma reggel jött haza, mert a versenyt követőleg mintegy 150 terítékű fényes bankettet rendezett a tiszai regatta-szövetség. A győzelmi díjakat értesülésünk szerint a „Maros” legközelebb kiállítja valamelyik főtéri kirakatba.

A cári pár Stockholmban.

Merénylet egy orosz tiszt ellen.

Távirati tudósítás.

Arad, június 28.

Az orosz cári pár svédországi látogatása nem mult el vér nélkül. Dacára annak, hogy a stockholmi és a svéd rendőrség minden óvintézkedést megtett, sőt az uralkodók fogadásától elzárta a közönséget, vasárnap éjjel egy svéd munkás merényletet követett el egy orosz vezérőrnagy ellen. A gyilkosság után a munkás agyonlőtte magát.

Az uralkodók találkozásáról és a merényletről itt következnek távirataink:

Stockholmból táviratozzák: Az orosz uralkodó pár tiszteletére ma este fél 8 órakor lakoma volt, amelyen az uralkodók pohárköszöntőket mondtak. Gusztáv király örömeinek adott kifejezést, hogy az orosz cári párt Svédország fővárosában üdvözölheti, különösen örvend azon, hogy a baráti és rokoni kötelékek most még szorosabbakká fűződnek a két család egy közös sarjának születése alkalmával, akinek keresztapaságát Miklós cár vállalta el. A király népével együtt a cár látogatásában bizonyosságát látja a két szomszéd nemzet közötti kitünő viszonynak és reméli, hogy e viszony, mely az utóbbi években ünnepiesen megpecsételtetett, mind szilárdabbá és a kölcsönös bizalom alapján mind fejlettebbé válik. Miklós cár válaszában megköszönte a szívélyes fogadtatást, mely a két nemzetet egybefűző baráti kötelék újabb bizonyossága. E kötelékeket legutóbb ünnepies politikai egyezmény erősítette meg és a császár hön óhajta, hogy a jó viszony még jobban megszilárduljon és erősödjön. Örvend annak, hogy a király legutóbbi oroszországi látogatásának emlékét oly hiven megőrizte és

öltözködjél-e, mért kérde, hogy illik-e megházasodnod? Én beleugrottam a házasságba, mint a vízbe. Azért, mert akad három bolond, aki nem tud okosabbat tenni, mint hogy beleful: — bizony nagyon ostoba volna az emberiség, ha sohasem menne vízbe. Igaz, hogy a sok híres filozófus közül egy sem volt nős, hogy Kant, Descartes, Spinoza, Leibniz sohasem házasodtak s csak egy bölcs volt aki megnősült: Szokrates, boldogult kollégám, akinek felesége Xantippe volt, — de úgy látom, hogy ezek az urak nem éppen azért voltak bölcsök, mert nőtlenn maradtak. Es most, oh fejedelem, láthatod, hogy nagyon bolond bölcs vagyok s ha volna udvarodban egy derek uri legény, akinek két fölösleges keze van parancsolj rá hogy löjön ki, mert megérdemlem . . .

Az udvar nevetett, a fejedelem hallgatott. A harmadik bölcsöt bocsájtották be. Nagyon öreg volt már; mesebeli szakállja volt, mely a földet seperte s a hangja olyangyöngén hangzott, hogy alig hallották.

— Oh fejedelem! Három napot adtak, hogy gondolkozzam a házasságról: három napot adtak és egyetlen könyvet sem. Honnan tudjak hát én tanácsot adni néked? Bočasnd rendelkezésemre könyvtáradat, át fogom kutatni, föl fogom jegyezni, hogy miként vélekedtek híres nagy elődeim a házasságról, glosszákkal fogom kísélni az ő véleményeiket, meg fogom magyarázni a házasságot jogi, társadalmi, filozófiai és élettani szempontból, de ne kívánd, hogy

megmondjam neked: házasodjál-e vagy sem. Had kutatom át háromszázhetvenkilenc könyvtáradat és öt kötetes munkában válaszolok neked, de abban a cellában, melyben három napig tartottatok, én nem tehettem egyebet, csak aludtam. Mert édes az álom, oh fejedelem, és bo dog, aki . . .

A fejedelem nem engedte, hogy befejezze a hosszú sóha tást.

— Akadémiám boldog lesz, ha felfedezhet, én jó öregem. Eredj vissza a celládba és aludjál, mert édes az álom és boldog, aki föl sem ébred . . .

Az a halk muzsika újból hangzott, pajkos sugarak szökdöstek be a színes ablakon és tarka függő hidak lát-zottak, amerre a sugarak himbálóztak. A fejedelem arcán halványodtak a rózsák, az udvar a negyedik bölcsöt várta.

Már az ajtóban is veszekedett.

— Mind bolond, aki házasodik Isten hat nap alatt megértette a világot s a hetedik napon az asszony elrontotta. Hazudik a biblia: csak a férfit teremtette az Isten, az asszonyt az ördög küldte ellene csatába. S a harc Isten és ördög között még ni csen eldöntve, akármint mondjanak a po-ták. Mig férfi és nő küzd, mig asszony fé fit csábit, a harc nincs befejez. De a nagy rombolásból már lehet sejteni, hogy az ég és po-ol harcában ki lesz a győztes. Az ördögbe is, az ördög lesz a győztes. Századokról századokra ki lehet mutatni, mint lett butább a férfi, ravaszabb és ravaszabb az

asszony. A férfi mindig gyöngébb és gyöngébb lesz, az asszony mindig erősebb és erősebb. Az ég azt mondta a férfinak: te ur vagy és tiéd a jog! A pokol azt felelte az asszonynak: te szolga vagy és tiéd lesz a jog! S a pokol okosabb politikus. Mert akié minden jog, az nem küzdhet jogokért, de akinek semmi joga sincsen, minden jogért küzd. És ez a pokoli furiang bevált. A férfi minden jogáról lemond, hogy övé legyen az asszony s az asszony minden jogot magához ránt, hogy a férfi az ördög-egyen. Instrum-ntum diaboli! Az ördög fegyvere, az asszony, magában jön fel a pokolból és párosan tér oda vissza. Néha többed magával is, ami nagyon kedvére van az ördög urnak. A legszelidebb asszony is visz egy áldozatot az ördögnek, az igazi asszony tizenegyet. Minden asszonyt ki kellene pusztítani, aztán hadd vesszen a férfiu is, legyen vége a világnak és . . .

A fejedelem felugrott:

— És kezd meg te a sort. Üssétek le a fejét, aztán esetleg a többiét is . . .

A bölcs összerázkódott:

— Félreértettel, oh felség! Valakinek vigyáznia kell, hogy renbe menjen a pusztulás . . . Es ki vigyázzon, ha nem a bölcs!

— Vigyázzon a hóhér!

A böcs mosolyogni próbált:

— Akkor tán inkább elszegődném hozzád — hóhérnak . . .

Az udvar nevetett, a fejedelem intett. A megjuhászodott bölcsöt elvitték cellájába.

a király, királyné, az özvegy királyné, a királyi család, valamint Svédország virágzására és boldogulására üritette poharát. A lakoma után a cári pár visszatért a Standard jachtra.

A merényléről ezeket jelentik:

Beckmann vezérőrnagyot, a partvédő tüzérség főnökét ma éjfél tájban a város közepén fekvő ugynevezett Király-ligetben egy hátába furódó revolvergolyó megölte. A vezérőrnagy kíséretében több magasrangú tiszt volt. A tettes, egy svéd munkás, azonnal a merénylet után agyonlőtte magát.

A Dagens Niheter a következő részleteket közli Beckmann meggyilkolásáról: Több tiszt, köztük Beckmann vezérőrnagy és Dalgren parancsnok feleségeikkel röviddel 12 óra után a XII. Károly-téren mentek át. Egy munkás hirtelen előugrott és revolverből többször lőtt a társaságra. Az egyik golyó Beckmann vezérőrnagyot hátán, a másik pedig, amely Dalgren parancsnokra volt irányítva, Levanner orvost csipője táján találta. A gyilkos ezután kétszer főbelőtte magát.

A losonci nábob hagyatéka.

Távirati tudósítás.

Arad, június 29.

A kilencvenes évek végén halt meg Losoncon Wohl Herman nagybirtokos, egy magánosan élő agglégény, a kiről jóformán az egész ország tudta, hogy vagyona milliókra rug. Gyönyörű pusztái voltak Nógrád vármegyében s losonci szeszgyárát a külföldön is ismerték. Temetése után csakhamar kihirdették végrendeletét, amely egész vagyonának általános örököséül testvéröccse fiát, Wohl Aladár doktort nevezte meg, aki akkor huszonkét éves ifju volt. Az elhunyt milliomos után hat testvérének leszármazottjai reméltek örökséget s amikor kitudódott, hogy a milliók egyetlen egy örökösre szállottak, nagyrésztük összeállott s megtámadta a végrendeletet. Évekig folyt a pör, amely azon az alapon indult meg, hogy a végrendelet nem lehet Wohl Hermannak utolsó akarata s alkalmasint meg van hamisítva. Az ügyvédeknek egész harcos csapata küzdött az általános örökös ellen, de mind a három bírósági fórum neki ítélte a rengeteg hagyatékat. Egyik-másik csalódott örökös azonban a

pörösködés helyett jobbnak gondolta a barátságos kiegyezést, amelytől Wohl Aladár sokáig idegenkedett. Az utolsó ítélet kihirdetése után beleült a nagy vagyonba s mert mód nélkül szerette a pénzt, nehezen vált meg az örökség egy kis részétől is. Két rokonával mégis kiegyezett s jelentékeny összeget juttatott mind-egyiknek. A többiek, akikről a végrendelet megemlékezett, megkapták azt a néhány ezer koronát, amelyet a milliomos nekik szánt.

Azóta körülbelül tizenegy esztendő telt el s Wohl Aladár háborítatlanul élvezte a részálott vagyont. Volt azonban a végrendeletből kifelejtett rokonok közt néhány, aki nem tudott belenyugodni veszteségébe s pörújítást kért a bíróságtól. Bizonyítékokkal hozakodtak elő, a melyek arra vallottak, hogy az a végrendelet, amelyet a Wohl Hermané gyanánt kihirdettek, elejétől-végig hamis. A budapesti törvényszéken indult meg az újrafölvételi eljárás, amelynek során a királyi ügyészség indítványára kiszolgáltatták az eredeti végrendeletet tüzetes megvizsgálás végett az Osztrák és Magyar Bank műszaki osztályának, amely a bankjegyek igazi vagy hamis voltát szokta megállapítani. És ez a minden kétséget kizáróan hiteles vizsgálat azzal a szenzációs eredménnyel végződött, hogy a Wohl Herman végrendelete csakugyan hamis. A bíróság erre természetesen megengedte a pörújítást s egyuttal elrendelte Wohl Aladárnak minden ingó és ingatlan vagyonára, valamint minden követelésére a bűnügyi biztosító végrehajtást.

A bűnügyi zárlat végrehajtását tegnap reggel kilenc órakor kezdték meg Losoncon és a környékén levő uradalmakban, valamint Budapesten és Bécsben is, ahol az általános örökösnek szintén vannak ingatlanai. Az ügyészség azt is kívánta, hogy a bíróság rendelje el közokirat-hamisítás miatt Wohl Aladár letartóztatását, de a bíróság elvetette ezt az indítványt, mert nem tart a szokás veszedelmétől s a vizsgálati fogság elrendelését különben is a vizsgálóbíróra akarja bízni.

A milliók örököse állandóan a fővárosban lakik a Király-utcában levő palotájában, de most néhány hét óta Karlsbadban üdül. Mikor sorsában beállott kritikus fordulatról értesült, azonnal Budapestre jött. A nagy örökség révén fényes házasságot is kötött: elvette egy ismert

bécsi bankárnak a leányát, a kivel több száz-ezer koronára rugó hozományt kapott.

Wohl Aladár dr.

Amikor rászállott a mesés örökség, Wohl Aladár dr. egyszerűben nevezetes alakja lett a fővárosi társaságnak. Jogi tanulmányainak, körülbelül a közepén járt, de nem is ment tovább, mert a milliomosnak nem volt rá szüksége, hogy kenyérkereső pályára készüljön. Még csak a doktorátust tette le s eközben éppen nagykorúvá lett, amikor korlátlan ura lett vagyonának. Édesatyja, aki Balassagyarmaton igen népszerű orvos volt s mellékesen pénzügyekkel is foglalkozott, már régebben felköltözött a fővárosba s a munka után való nyugalom szelid örömeinek élt. A szerencsés fiún kívül volt a háznak két leánya is, akik közül az egyik egy országosan ismert nábobnak, a balvégzetű Ujhelyi-nek lett a menyéje. Az öreg Wohl József néhány évvel hamarabb halt meg, mint az öccse, Wohl Herman. Özvegye most is a fővárosban él gazdag és előkelő asszony módjára.

Akik ismerik Wohl Aladár drt, végtelenül bizalmatlan, tartózkodó s a fukarságig takarékos embernek mondják. Óriás jövedelmének talán a negyedrészt se költötte el s ez lesz a szerencsésük az újra reménykedő rokonoknak, akik ugyancsak későbbre vették volna ki igazukat, ha tékozló ember kezére kerül a hagyatéka. Az eredeti hagyatékat hat millió koronára becsülték, míg most legalább is tizenkét millió koronát remélnék.

Visszaküldött jeggyűrű.

Még mondani is fölösleges, hogy a nagy szerencse hírére Wohl Aladár elsőrendű parti lett a lipótvárosi anyák szemében. A zsurok és házibálók szezonjában elárasztották meghívásokkal, de a házának indult, nehézkes mozgásu fiatalember félénken kerülte a zajos társaságokat. Egyszer azután híre terjedt, hogy boldog vőlegény. A budapesti pénzarisztokráciának egy elmésségéről is híres szépsége lett a menyasszonya az ifju milliomosnak. Akkor még csodálták is, hogy ilyen szerényen választott, mert a szép leányt csak polgári fölfogás szerint lehetett gazdagnak mondani. De még nagyobb lett a szenzáció, a mikor megtudta a Lipótváros, hogy a menyasszony fölbontotta a jegyváltást. Romantikus történetet rebesgettek, a melynél költő se gondolhat ki szebbet. A szépséges menyasszonyhoz ellátogattak az ismerősei, hogy szerencsét és boldogságot kívánjanak neki. A vendégek közt volt egy fiatal ügyvéd is, aki utolsónak maradt a bucsuzók között. A mikor a szép leány kezét fogott vele, észrevette, hogg köny esillog a szemében. Fagatni kezdte s a fiatalember megvallotta, hogy

Az ötödik bölcset német volt. Nagyon német mert kissé minden filozófus német. Az ötödik a három nap alatt, melyet cellájában töltött, egész rendszert dolgozott ki a házasságról.

Igy szólt:

— Oh fejedelem! A világot úgy kell fel-fogni, mint egy embert. S a házasság a világnak az, ami az embernek a táplálék. Szükséges, de okosan kell vele élni, mert különben megárt. Ahogy a világot ma táplálják, az nagyon rossz. Van egy ideám, mely a világot erősebbé tehetné. A husz éves férfi idősebb asszonyt vegyen nőül, aki őt a husz éves kor minden veszedelmén keresztül vezethesse. Az ilyen nőnek szerelme később szinte anyává fejlődne és el tudná nézni, hogy a harminc évesé lett férj egészen fiatal leányt vegyen nőül, akit viszont ő vezetne át az ifjukor veszedelmén. Mert társadalmi és emberi szempontból mondhatom, hogy a házasság husz éves korban szükséges, harminc éves korban hasznos, de nem szükséges, később azonban határozottan káros intézmény. Oh fejedelem! Legyen erőd, hogy példa lehessél! Végy el egy idős asszonyt ...

Az udvar feszegetni kezdett. Az idősebb hölgyek körében némi köhögés volt hallható. A fejedelem erőlködött, hogy komoly maradjon.

Lassan szólalt meg:

— Oh nagy bölcset! Éle még anyád vagy kedves nagymamád, hogy megkérhessem a kezét? Különösen kedves nagymamádat nagy gyönyörrel tudnám nőül venni, hogy büszke

lehessenek unokámra, a kiből ártatlan volnék...

A bölcset komolyan válaszolt:

— Sajnálatomra, felség, anyámmal már nem szolgálhatok, ellenben nagyanyám él, de férjnél van harmadszor ...

A bölcset gyorsan elkísérték s míg a halk muzsikát meg-megszakította az udvar ifjainak elfojtott nevetése, behozták a hatodik filozófust.

Csendes szép öreg volt, a hangja is meleg, szimpatikus.

— Kelet az én hazám, oh felség, hol a gondolatok úgy jelennek meg, mint az álmok: eleven képekben. Öreg patriárka hajléka mellett csodálatos rózsaeerdő fekszik. Ugy reng, hullámszik, mint egy illatos tenger. Az ég közelebb hajlik, hogy gyönyörködjek a rózsaeerdőben; olyan közel hajlik, hogy szinte látni lehet a parányi angyalokat, amint vágyakozva lebamulnak reá. A föld sem tud nyugodni maradni alatta. völgygyé omlik, hogy magába zárjon a rózsaeerdőből egy darabot és dombbá torlódik, hogy egy sorból nézhesse az illatos virágországot. Kacagó verőfényes naphat hullámszik tovább a rózsaeerdő. S egyszerre a jó szél arra hajt két ágrólszakadt, vidám legényt. Az egyik megáll és itasulva, mámorosan nézi a csodás erdőt. „Oh, ha örökre itt maradhatnék, vagy ha elvihetném magammal csak egy szálát, hogy mindig lassan, mindig csodáljam!” A másik könnyelmű, vad fickó rákiált: „Ne siránkozzál, gyerek, szakítok egyet belőle, ha olyan nagyon szereted!” S már feleje is set a rózsaeerdőnek, hogy óhaj nélkül lesza-

kitson belőle egy szálát, de imhoi előtte terem az őz patriárka és jóságos, édes hangon kéri: „Ne szakíts a rózsából, fiam, ha nem kívánod, terhedre lesz neked, eldobod és meghal. De te másik, ha oly nagyon szereted, maradj nála, vagy szakítsd le és vidd magaddal, hogy mindig lássad, mindig csodáljad ...” Oh fejedelem! Ne szakíts óhaj nélkül virágot, ne házassodjál, ha nem érzed, hogy házassodni kell s ha érzed, ne kérdezd, hanem házassodjál, mert nem azért van a leány, hogy te gondolkozzál, hanem azért, hogy elfelejts gondolkozni. És házassodjál, ne várd, hogy más tanácsolja neked. A rózsák, míg ifju vagy, gyönyöröd lesz s ha tested gyötrődött, a rózsák édes olaja fel fogja üdíteni ...

Nem szólt senki s a muzsika mégis játszani kezdett, valaki nagy hőséget érzett és felszakított egy ablakot, azon meleg folyamban hömpölygött be a ragyogó napfény s a terem egyszerre olyan lett, mintba levegőjében apró tündérek csókolóztak volna. A fejedelem lehajította fejét, a rózsák eltűntek az arcáról, melységes szomorúság vett rajta erőt s mert ő hallgatott, visszafojtotta hangját a bölcset is, az udvar is, csak a muzsika hangzott lassan, elmosódva, mintha egy álomból hangzanék ki.

S egyszerre sikoltás hasított át a csenden. Fiatalos, meleg sikoltás volt s mikor az udvar ijedten feltekintett: a nyitott ablakban egy gyerekleánykát vett észre Szalmaszin haja ki volt bontva s mint egy sugárzapor, úgy ömlött a gömbölyű kis vállaira. A mandula-sze-

régóta szereti, de nem merte megkérni a kezét. A leány se tagadta, hogy mindig szívesen látta maga körül, azután gondolt egyet s még abban az órában visszaküldte a Wohl Aladár jegygyűrűjét. Eltaszította magától a milliómest s boldog hitvese lett a fiatal ügyvédnek.

Vagy másfél esztendeig viselte Wohl Aladár a kudarc szégyenét s azután Bécsbe ment háztűznézőbe. Egy híres osztrák bankárnak, Rappaport-nak kérte és kapta meg a leányát. Minden különösebb pompa nélkül, polgári módra rendezte be családi életét. A telet Budapesten, a nyarat valamelyik birtokán, vagy külföldi fürdőhelyen tölti feleségével s az előkelő társaság legfőbb csak a színházban láthatja néha-néha. A kaszinókat s egyéb mulatóhelyeket, a hová a társaságbeli emberek szórakozni járnak, kerülve-kerülve s mint nem volt a nagybátyjának, neki sincsen igazán meghitt barátja.

Budapestről jelenti tudósítónk:

Wohl Aladár dr. tegnap este Budapestre érkezett Karlsbadból és hosszasan értekezett ügyvédjével, Vázsonyi Vilmosmal.

Vázsonyi nyilatkozata.

Vázsonyi Vilmos igen érdekesen nyilatkozott a pörről. Az ő nyilatkozata egész más világitásba helyezi a nagy port fölvert ügyet.

— Wohl Herman — mondotta Vázsonyi — tíz év előtt halt meg Losoncon. Az egyetemleges főörökös, Wohl Aladár, a végrendelet keltekor tizenöt éves fiú volt. Az éhes rokonok már 1904-ben megindították a képtelen vádaskodást. Aki ismeri a hagyatéki eljárást, tisztában van azzal, hogy a végrendeletnek pörrel való megtámadása mennyire késett a hagyatéki lebonyolítását és átadását. Az örökös, hogy minél előbb háborítatlanul birtokába vehesse örökségét, ilyenkor gyakran odadob a pörökösöknek kisebb-nagyobb összegeket. Így történt ebben az esetben is: Wohl Aladár megegyezett több állítólagos örökössel.

A nőági rokonok azonban folyton újabb és újabb követelésekkel állottak elő. Ezeket Wohl Aladár visszautasította, mire készen volt a vád, hogy a közjegyző készítette végrendelet hamis.

Wohl és Wohl.

... Megindult a bünpör Friedwalszky ügyvéd és társai ellen. A nyomozás során kihallgattak mindekit, aki csak valamit is tudott az ügyről. Elsősorban kihallgatták Jeszenszkyt,

mei bámulva néztek a fényes udvarra s parányi szája, melyen a sikoltás kiszökött, még nyitva volt, mint szökevény madárka után a kalitka ajtaja. Az egyik kezével megkapaszzkodott az ablakban, a másikkal pedig a kis mellén babrált. Talán egy akaratos ráncot akart rendreutasítani. Olyan volt a szépséges leányka, mint egy tünemény.

Az egész udvar hallotta, mikor a fejedelem félig sugva ejtette ki:

A rózsaeerdő... a rózsaeerdő...

És most már maradhatott az udvar. A fejedelem letette a koronát és futott ki a szabadba. A hölgyek székekre állottak s úgy néztek az ablakból, mint siet a fejedelem a leányka után. És utólérte és átkarolta és mintha az öreg patriárka megengedte volna, úgy csókolta az egész — rózsaeerdőt.

— Ki vagy, leányka? — kérdezte a fejedelem.

— Én vagyok — felelte ijedten a gyermek s csak később tudta megmondani hogy az udvari kertész leánya. S ugyan honnan vennének a mesék annyi szépséges királynét, ha néha a kertészek leányai nem önyörülnének rajtuk? A szép gyermekből bizony királyszökevény lett, a keleti bölcsből miniszter s mint-hogy a többi öt bölcsöt feledékenységéből a cellákban hagyták, az egész országban csupa kedves bolond szaladgált és nagyon boldogok voltak. Rengeteg sok bolondságot követtek el mindennap, de ostobaságot egyet sem, mert a bölcsöket feledékenységéből a cellákban hagyták.

aki vallotta, hogy az öreg Wohl régi, jó ismerőse volt s évek hosszú során át tárgyalt vele a végrendeletéről. Eskü alatt is hajlandó volt vallani, hogy a végrendelet, amelyet nem is ő, hanem akkori helyettese, Baros Béla mostani kisvárdai közjegyző készített, teljesen megfelel az öreg Wohlnek előtte gyakran nyilvánított akaratával. A végrendelet szerkesztésénél jelen is volt. Baros Béla mindenben megerősítette Jeszenszky vallomását s megcáfolta a vádat, hogy nem Wohl Herman, hanem a hozzá hasonló Wohl József végrendeletkezett. Baros nagyon jól ismerte mindkettőjüket s így az összetévesztés teljesen kizárt. Friedwalszky, aki tanu volt a végrendeletkezésnél, ugyanígy vallott.

„Már most egybevetve a tanuvallomásokat, megállapítható, hogyha történt volna is hamisítás, Wohl Aladár ebben nem lehet bűnös. Bűnösök legfeljebb a végrendelet tanui lehetnének, de az ő egyéniségük kizár minden gyanút.

Mese a nemességről.

Nagyon merész föltevés az, hogy hamis a végrendelet, hogy arra utólag cinkografálták rá az öreg ur aláírását. Az a vád, hogy Wohl Hermant megtévesztették s azzal a mesével szerezték meg tőle az aláírást, hogy nemességet eszközölnek ki a királytól, szemenszedett hülyeség. Hiszen a kérvényt tényleg be is adták s Wohl Hermant a mucsinyi előnévvel megkapta a magyar nemességet. Ilyen raffinériára semmi szükség sem volt, mert az öreg aláírását minden pálinkás zsidó megszerezhetette. Az írás- és vegyi szakértői szemle egyaránt a kalandos följelentést megcáfolta, az ügyesség és a bíróság pedig az eljárást jogerősen megszüntette.

Most kezdődik a garasos komédia. Hátunk mögött újból megindítják a nyomozást. Új szakértői véleményt produkálnak, amely azt mondja, hogy a végrendelet hamis. E mellett teljesen figyelmen kívül hagyták a törvényt, amely jogot ad nekünk arra, — hiszen milliós ügyről van szó — hogy ellenőrző szakértőt nevezünk meg. A szakértői vélemény gyártására azonban azt az időt választották, amikor beteg ügyfelem. Karlsbadban tartózkodik, ennek alapján végzést hoztak, amely meghurcolja és becsületében súlyosan megbántja azt az embert, akinek soha megfelelő elégtételt nem adhatnak többé. Hogy a biztosítási végrehajtást miért kellett elrendelni, az teljesen érthetetlen, hiszen semmi néven nevezendő veszedelem nem volt.

Már most kijelentem, hogy a lehetetlen és képtelen végzést jogorvoslattal támadom meg, mert nem járja, hogy a vizsgálóbíró olyan írsok lefoglalását is elrendelte, amelyeket a vád meg sem nevezett. A felfolyamodást kedden beadom, de már most biztosíthatom a följelentőket, hogy egész reménységüket nyugodtan eladhatják hatvan fillérért.

Mit mond Lengyel Zoltán?

Lengyel Zoltán a rokonok ügyvédje, a következőképpen nyilatkozott:

— Az Osztrák-magyar bank szakértői véleménye mellett, amelyet perdöntőnek kell tartanunk, a bünügyi zárlat foganatosításakor olyan iratokra buktunk, amelyek bizonyítanak a mellett, hogy az Osztrák-magyar bank szakvéleménye megdönthetetlen.

A szakértői vélemény.

A végrendeletre vonatkozólag az Osztrák-Magyar-bank szakértői ezeket állapították meg:

1. A corpus delicti végrendelet hamis és az eredetinek átfestése által állott elő.

2. A szöveg több betűjén toldások és javítások láthatók.

3. A betűk nyomtatott részén javítások vehetők észre.

4. A végrendeleten látható Wohl Herman aláírás javított.

5. A végrendeletnek 904-ben készült fotográfiája nem egyezik meg az 1908-ban készült fotográfiákkal.

6. Az 1904-ben készült fotográfia egyes részletei eltérnek a most bemutatott fotográfiák egyes részleteitől.

7. A végrendeleten levő Wohl Herman aláírás akkor került a papírosra, mikor a nyomtatott rész nem volt rajta.

A bünügyi zárlat.

A vizsgálóbíró végzése folytán a panaszosok képviselője, Lengyel Zoltán dr. ma megjelent Wohl Aladár dr. király-utcai lakásán, ahol egy 1,200.000 koronáról szóló letéti jegyet és egy 1,000.000 koronára kiállított takarékpénztári betétkönyvet foglalt le. Lefoglaltak még Wohl Aladár íróasztalában egy Friedwalszky Sándor dr.-tól való 1906-ban kelt levelet, melyben az ügyvéd ezeket írja:

„Mai napig sem tette postára költségeimet. Eleget tettem Önért, küldje a pénzt postafordultával.”

Lengyel Zoltán dr. Wimmer végrehajtó kíséretében megjelent ma délelőtt Szlavek vizsgálóbírónál is és kérte, hogy a takarékpénztári betétkönyvet, részvényeket, a Pesti Hazai Takarékpénztárnál levő 586.000 korona betétet és az O. M. B.-nál elhelyezett 33,000 koronát adják ki és helyezték bírói letétbe. A vizsgálóbíró a kérelmet elutasította, mert elegendőnek tartja a betétek és értékek bírói letiltását.

Vázsonyi Vilmos dr. Wohl Aladár ügyvédje, az újrafelvételt elrendelő végzés ellen holnap felfolyamodást ad be a királyi táblához és kéri a zárlat feloldását s az erre vonatkozó végzés hatályon kívül való helyezését. A tábla azonnal fog dönteni a felfolyamodás felett.

SPORT.

Fővárosi labdarugó csapat Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 18.

Ma délután fél 6 órakor tartja Török Gábor-utcai sporttelepén jubiláris football mérkőzését az Aradi Athletikai Club a budapesti „Műegyetemi Athl. és Football Club” csapatával.

Tíz évvel ezelőtt, amikor az Aradi Athl. Club még csak labdarugó társasága volt, legelső vendégeül a fentjelzett club football csapatát fogadta s a waggongyár melletti mezőn rendezett mérkőzésen 12 : 0 arányú vereséget szenvedett. Az aradi csapatban akkor Lészai Ottó, Székely Károly, Bogsán Károly, Pittner Pál, Posch Dezső, Pecsénye Jenő, Bonyhai Kálmán, Losonczy Géza stb. játszottak. Ez évben ünnepelve mindkét egyesület fennállása tizedik esztendejét, az Aradi Athl. Club kedves emlékezetül hívta meg a Műegyetemi Football Clubot egy revanche mérkőzésre.

Az öregek helyét ma mind fiatal erők töltik be. Új irány, új tudás, lelkesedés vezet ma mindkét csapatot s előre láthatólag igen érdekes küzdelemben lesz része városunk közönségének.

Műegyetem a következő csapatösszeállításban játszik: Hámos - Veress, Kiss Sziklay, Székely II. Smoling - Beifeld II, Benda, Székely I, Preger, Forgács. Az Aradi Athl. Club teljes első csapatját állítja ki: Gregus - Korniss, Lengyel Murányi, Bácskay, Zayonskovsky - Pécely, Vasváry, Asbóth, Lang, Fackelmann. — Bíró: Toldy Gaszton (budapesti Portás T. T. S. E.)

A mérkőzés délután fél 6 órakor kezdődik és még kedvezőtlen idő esetén is meg lesz tartva.

Helyárak: Páholy 4 személyre 5 korona, tribün ülőhely 80 fillér, állóhely 50 fillér, diákjegy 20 fillér

Jegyek a verseny színhelyén, a Török Gábor-utcai sporttelepen válthatók.

Lukács László — homo regius

Tárgyalások Kossuth Ferencel. — Ninos megegyezés.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, június 28

Lukács László a vasárnapi királyi kihallgatás után mint kiküldött *homo regius* tért vissza Budapestre és a mai napon a király egyenes felhívására megkezdte a tárgyalásokat Kossuth Ferencel mint a függetlenségi párt vezérével. A király megszabta azokat a feltételeket, melyek mellett a függetlenségi párt részt vehetne abban a kormányban, melynek feje és még két tagja 67-es politikus lenne. Ezek a feltételek még nem kerültek nyilvánosságra, de annyi a mai tárgyalásokból kiszivárgott hírek után megállapítható, hogy a király lényeges engedelményre nem hajlandó, ezek nélkül pedig a függetlenségi párt egy 67-es miniszterelnök kabinetjében helyet alig foglalhat.

Kossuth és Lukács mai tárgyalásait követni fogják a *homo regius*-nak a függetlenségi párt néhány vezető tagjával — köztük Justh Gyulával és Holló Lajossal — való tanácskozása. Lukács feltételeiről holnap a függetlenségi párt *intéző bizottsága* is fog tanácskozni és ugyancsak a napokban meglesz Kossuth audienciája is.

A mai nevezetes eseményekről itt következik tudósításunk:

Lukács a királynál.

Lukács tegnapi audienciájáról a következő felhivatalos tudósítás számol be:

Lukács László v. b. t. tanácsos, volt pénzügyminiszter, tegnap délelőtt tíz órakor a Krantz-szállóban levő lakásáról a Burgba ment, ahol Daruváry kabinetirodai osztályfőnöknél tett látogatást. Innen visszatért lakására és délután fél háromig otthon dolgozott.

Délután fél három órakor külön futár útján a király sürgősen magához hívatta Lukács Lászlót, aki azonnal Schönbrunnba ment. Lukács fél három után néhány perccel a király dolgozószobájában volt. Az audiencia több mint másfél óra hosszat tartott. Innen Lukács a Krantz-szállóba hajtatott, ahol az összegyűlt magyar és osztrák újságírók előtt a következőket mondotta:

— Ő felsége kegyes volt megbízni azal, hogy most már mint *homo regius* folytassam a tárgyalást a függetlenségi és 48-as párttal. Ma este utazom vissza Budapestre. Remélem, hogy a tárgyalások folyamán sikerül megegyezést létesíteni.

A Magyar Tudósító munkatársának arra a kérdésére, hogy vajon ezek után Kossuth audienciája tárgyalássá válik-e, Lukács László ezt válaszolta:

— Valószínűnek tartom, hogy a tárgyalások során szükségessé válik Kossuth újabb meghívása.

Lukács László ma reggel Budapestre érkezett. Valószínű, hogy még a mai nap folyamán érintkezésbe fog lépni Kossuth Ferencel, mint a függetlenségi párt vezérével.

Mire kapott megbízást Lukács?

A Lukács László belső titkos tanácsosnak jutott királyi megbízásról a Budapesti Tudósító illetékes helyen a következőkről értesül:

Lukács László azt a megbízást kapta, hogy a képviselőház többségével, tehát a függetlenségi párttal megegyezésre irányuló tárgyalásokat kezdjen, amelyek mielőbbi békés kibontakozás létesítését célozzák. E királyi megbízás keresztülvitele céljából a *homo regius* már holnap megkezdte a függetlenségi párt vezetőivel a hivatalos tárgyalásokat. E tárgyalások lefolyásától és eredményétől függ a dolgok további alakulása. Ugyane felhivatalos legirányadóbb helyről való értesülése szerint e tárgyalások lehetőleg gyors menetben fognak lefolyni. Bécsből táviratozzák a „Budapesti Tudósító”-nak: Lukács László este a tíz órakor induló személyvenattal visszautazott Budapestre.

Budapesti tudósítónk jelenti: Lukács megbízása arra szól, hogy a függetlenségi párttal tárgyaljon abban az irányban, amelyben már a múlt alkalommal is tárgyalt. A király úgy vélekedik, hogy a függetlenségi párttal való kísérletezést nem szabad teljesen meghiusultnak tekinteni. Ez a felfogás abból indul ki, ha kedvező feltételeket kapna a függetlenségi párt, a Justh-csoport ezt elfogadná, amely egyszer és mindenkorra befolyásolná az akadályokat. Bécsben tudják azonban, hogy Kossuth Ferencel még abban az esetben is kényes helyzete volna a szabadelvűekkel való kományzás miatt, amelyet tőle rossz néven vehetnének, másrészt azonban remélik, hogy a Justh-csoport vágyainak Kossuth Ferencel nem tud ellentálni.

Ami a tárcák betöltését illeti, Justhék azt akarják, hogy a belügyminiszter függetlenségi párti legyen. Bécsben nem tulajdonítanak ennek nagy fontosságot, mert a választói reform megalkotásánál a belügyminiszternek csak egy van hatalma, ha a miniszterium többi tagjai is támogatják. Másként nem tehet semmit. Arra az esetre, ha a függetlenségi párttal való kibontakozási kísérlet nem vezetne eredményre, Lukács szombat és vasárnap előadott javaslatai alapján kapott megbízást a királytól a további intézkedésekre.

Budapesti tudósítónk táviratozza: A király utasította Lukácsot, hogy lehetőleg gyorsan járjon el tárgyalásaiban.

Beszélgetés a homo regiusal.

Lukács László belső titkos tanácsos, aki a király megbízása folytán a mai nappal tényleg megkezdte a kibontakozásra irányuló tárgyalásokat, ma előtt egy hírlapíró előtt a következő nyilatkozatot tette a helyzetről:

— Mint tudja, őfelsége tegnap délután másodszor is fogadott és ezen a kihallgatáson azt a megbízást kegyeskedett nekem adni, hogy mint *homo regius* közvetlenül folytassak tárgyalásokat a függetlenségi párttal, mint a parlament többségével, a kibontakozás érdekében. Megállapították azok a keretek is, amelyen belül kell ezeknek a tárgyalásoknak mozogniuk.

— Igaz-e kegyelmes uram az a hír, hogy őfelsége ragaszkodik ahhoz, hogy Khuen-Héderváry gróf legyen a belügyminiszter?

— Ebből egy szó sem igaz — felelte határozottan Lukács László.

— Létre jöhet-e a megegyezés azon az alapon, hogy a kormány Kossuth elnöklete alatt alakul meg és abban Excellenciád mint pénzügyminiszter vesz részt, míg a többi tárcát függetlenségi politikusok veszik át?

— Ilyen részletkérdésre nem válaszolhatok — volt a *homo regius* felelete. Most még el sem kezdtem a tárgyalásokat s ha már előre kiadom az adoutjaimat, mivel folytassam a játszmát?

— Mikor kezdi meg Excellenciád a tárgyalásokat? — volt a következő kérdés.

— Mindenesetre még a mai nap folyamán, mert a tárgyalások gyors lefolytatása és befejezése van tervbe véve. Még csak

annyt mondhatok, hogy a tárgyalások eredményéről még ezen a héten szándékozom őfelségének jelentést tenni, amely után Kossuth Ferencel és Justh Gyulának is alkalma lesz álláspontját őfelsége előtt kifejteni.

A tárgyalások megkezdése

Mint a Budapesti Tudósító jelenti, Lukács László belső titkos tanácsos, aki királyi megbízást kapott arra, hogy első sorban a függetlenségi párttal tárgyaljon, ma délután a párt vezérével, Kossuth Ferencel kereskedelemügyi miniszternél látogatást tett, hogy megkezdje vele a hivatalos tárgyalásokat.

Mint Lukács Lászlónak nyilatkozatából is kitűnik, a tárgyalások keretei a bécsi audiencián megállapítottak, de a feltételeket a *homo regius* nem árulta el. Mindenesetre nagyon valószínű, hogy a Lukács-féle kibontakozási terv alapját azok a proпозиciók teszik, amelyeket Lukács László már följajánlott Kossuth Ferencel és Justh Gyulának, s amelyek akkor visszautasításban részesültek. A tegnapi bécsi kihallgatáson, mint értesülünk, ezeken a feltételeken bizonyos változtatások történtek, a melyek részben a személyi kérdésekre vonatkoznak, amennyiben a *belügyminiszteri tárcát átengedik a függetlenségi pártnak*, másrészt a bankkérdésben esetleg bizonyos kormánynyilatkozat tételéhez is hozzájárul a király. A miniszterelnökséget és a pénzügyi tárcát a király bizalmi emberének kívánja fönntartani s e tekintetben hivatkozik arra az eljárásra, amelyet Tisza Kálmánnal szemben követett, amikor a fuzió után előbb azt kívánta, hogy Wenckheim Béla báró legyen a miniszterelnök és Tisza Kálmán csak akkor kapta meg a miniszterelnökséget, a mikor már ő is, a pártja is kivívták a király teljes bizalmát.

Igy Lukács László bizonyára alternatív tervekkel jött Bécsből, nehogy egyetlen feltételének ultimátumszerű jellege legyen.

Bécsből táviratozzák: Lukács László ma reggel Budapestre érkezett és azonnal tárgyalásba bocsájtotta a függetlenségi párt vezető embereivel. Mint Lukács környezetéből hallatszik, ő azokat a politikusokat, akikkel érintkezésbe lép, figyelmeztetni fogja arra, hogy a király teljesen alkotmányosan jár el és a parlamentáris követelményeinek a legmesszebbmenő módon eleget tesz, ha még egy utolsó kísérletet tesz arra nézve, hogy a többséget a kabinetalakításba bevonja. A függetlenségi párt tehát a maga részéről is tanúsítson előzékenységet és a békés kibontakozást még ezen az országgyűlésen tegye lehetővé. Lukács — azt mondják barátai körében, — figyelmeztetni fogja a függetlenségi pártot a király ez elhatározásának nagy horderejére és jelezni fogja, hogy a jelenlegi helyzet egészen új perspektívát nyit, ha a függetlenségi párt ezt a kedvező momentumot egész horderejében felfogja és kihasználja. Lukács azonban egy lépéssel tovább is fog menni és éreztetni fogja, hogy az esetben, ha a javaslatát nem fogadják el, a helyzet többé nem alakulna kedvezően a függetlenségi pártra és a kibonyolítást a függetlenségi párt ellenére csinálnák meg.

Lukács feltételei.

A Nemzeti Társaskör egyik előkelő tagja ezeket mondotta:

„Lukács feltételei tudtommal a következők: Kossuth miniszterelnöksége alatt a kabinetben a belügyi, pénzügyi és felség személye körüli tárcát 67-es politikusok töltik be. A király azt követeli, hogy Khuen-Héderváry legyen a belügyminiszter, Lukács a pénzügyminiszter és Zichy János gróf a személye körüli miniszter. Az új kormány megcsinálja a választási törvényt a plurális teljes elejtésével. Az összes függő kérdések a jövő parlamentnek tartatnak fenn. A bankkérdést elvi deklarációval fogják elintézni. Az új miniszterelnök a Házban ki fogja jelenteni, hogy a korona elismeri a nemzetnek a bankhoz való jogát és hogy bizonyos kautalék között hozzáfognak a bank előkészítéséhez. Időközben az összes állami szükségletek és

az annexiók költségei megszavazandók. Ezek a Lukács feltételei. A megegyezésre azért van kevés kilátás, mert Justhék az utóbbi napokban nagyon elvetették a sulykot.

Tegnap délelben a Kossuth Lajos-utcában nagy politikai korzó volt. Ott sétált Justh Gyula mintegy tíz bankos képviselővel. Arra hajtattott Sztéryni államtitkár, aki a kocsiból csak annyit kiáltott ki az öt üdvözlő képviselőnek:

— Vége a komédiának!

A képviselők a legkülönbözőbb kombinációkkal kísérték a jól informált államtitkár e kijelentését.

Megkezdődnek a tárgyalások.

Budapesti tudósítónk jelenti:

Kora délelőtt Lukács kérdést intézett Kossuth Ferenchez, hogy mikor látogathatja meg, Kossuth azt üzenté, hogy déli egy óraker a kereskedelemügyi minisztériumban. Kossuth előzetesen Apponyi Alberttel tanácskozott. Egy óraker fogadta Lukács látogatását, amely tizenkét percig tartott és formális jellegű volt. Lukács röviden előterjesztette, hogy megbízást kapott a királytól, hogy Kossuth Ferencel, mint a függetlenségi párt vezérével tárgyaljon.

„A Nap” jelentése szerint Kossuth így szólt Lukácsnak látogatása alkalmából:

— Minthogy most tudom, hogy a király megbízásából beszélsek velem, készséggel állok rendelkezésedre. Azok az akadályok, amelyek legutóbbi tárgyalásainkon megvoltak, megbízásod folytán megdőlték.

A homo regius ezután közölte Kossuth Ferencel, hogy a király megbízásából érdemleges tárgyalásokat kell vele folytatnia. Megállapodtak abban, hogy fél 3 óraker találkoznak a kereskedelemügyi minisztériumban. Politikai körökben feltűnést keltett, hogy Kossuth Ferenc érdemleges tárgyalásba bocsátkozik Lukács Lászlóval.

Félhivatalosan jelentik: Lukács László fél 3 óraker kereste fel Kossuth Ferencet, mint a függetlenségi párt vezérét. Lukács néhány perccel fél 3 óra előtt érkezett, nemsokára reá Kossuth is megjött. Feltűnt, hogy Gál Sándor és Ugron Gábor Lukács látogatását megelőzőleg tárgyaltak Kossuth Ferencel. A tanácskozás háromnegyed 3 óraker kezdődött.

Budapesti tudósítónk telefonálja: Kiszivárgott hír szerint, amelynek valódiságában nem lehet bizni, abban történt megállapodás, hogy Kossuth Ferenc a függetlenségi párt intéző bizottságának holnap délelőtti ülése elé fogja terjeszteni Lukács proпозиcióit.

Az „Esti Ujság” jelenti: Kossuth Ferencnek válasza a homo regius proпозиcióira vonatkozólag határozottan elutasító. Mielőtt azonban végleges választ adna Lukácsnak, meg akarja hallgatni a párt vezéréit. Lukács egy hírlapíró előtt a tárgyalásokról ezeket mondotta:

— Minden kérdést meghánytunk és vetettünk. Minthogy Kossuth Ferenc az intéző bizottságnak akar jelentést tenni, megállapodásra nem jutottunk. A tárgyalást folytatjuk.

Kossuth és Justh meghívása.

A Pester Lloyd írja: Ami Kossuth Ferencnek a királyhoz való meghívását illeti, az okvetlenül meg fog történni. A kihallgatást csak azért tolták el, mert az ott folyó tárgyalások lényegesen fognak kihatni Kossuth újabb kihallgatására is. Meghívják kihallgatásra Justh Gyulát is, mert az utóbbi napok eseményei bizonyítják, hogy ő nemcsak láthatólag, hanem tényleg is vezére egy nagy és erős csoportnak.

A Neue Freue Presse írja: Lukács meghívása arra is szól, hogy a bankesoporttal is tárgyaljon. Hír szerint a király kész a több-

ségnek: a függetlenségi pártnak átengedni a kormányzást, a legtöbb tárcát és a legnagyobb befolyást biztosítani számára. Fontos, hogy mire fogja magát Justh eltökélni. A király mindenestre el van tőkélve, hogy nem halasztja tovább a válság elintézését, mert Ischlbe utazása előtt okvetlenül dönteni akar.

A tárgyalások befejezése.

Éjjel jelenti tudósítónk: Lukács László és Kossuth Ferenc tanácskozása majdnem három óra hosszáig tartott. Ennek folyamán Lukács felsorolta azokat a feltételeket, amelyek mellett a függetlenségi párt ez idő szerint bizonyos pártonkivüli hatvanhetes politikusokkal a kormányt megalakíthatja, *hatvanhetes államférfiu elnöklete alatt*. Lukács mint homo regius tárgyalt Kossuthal, akinek előterjesztéseit Wekerlével is közölték.

Kossuth felkérésére Lukács Justh Gyulával, Batthyányi Tivadarral, Mezőssy Bélával, Tóth Jánossal, Holló Lajossal és Bizony Ákossal is érintkezésbe fog lépni.

A király Kossuth Ferencet legközelebb kihallgatáson fogadja. A mai tanácskozások eredménye természetesen nem jutott nyilvánosságra. Lukács, amikor Kossuthtól kijött, egy újságíró előtt ezeket mondotta:

— Mint homo regius részletesen és behatóan tárgyaltam Kossuth Ferencel, mint a függetlenségi párt vezérével. Megállapodás semmiféle irányban nem történt, mivel egyrészt Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter és a függetlenségi párt elnöke *előterjesztéseimet a párt intéző bizottsága elé akarja terjeszteni, másrészt ezen idő alatt én a függetlenségi párt több tagjával fogok érintkezni*.

— Mikor tárgyal kegyelmes ur Justhral? — volt a kérdés.

— Ennek időpontja még nincs megállapítva.

Az intéző bizottság ülése

Az intéző bizottság holnap ülést tart, amelyen Kossuth Ferenc előterjeszti Lukács javaslatait.

Hír szerint Kossuth többek között kijelentette Lukácsnak, hogy egy olyan kormány, amelyben több miniszter egyik párthoz sem tartoznék, nem volna parlamentáris. Hogy erre Lukács mit válaszolt, az nem szivárgott ki. *Beavatottak beszélik, hogy Kossuth igen rosszkedvű és pesszimiztikusan itéli meg a helyzetet. Többek előtt hír szerint annak a kívánságának adott kifejezést, hogy szeretne visszavonulni az aktív politikától.*

A függetlenségi pártkörben

A függetlenségi pártban ma este nem voltak olyan sokan, mint a múlt hét utolsó napjain, de a helyzetről mégis élénk tanácskozás folyt. Többen szemrehányást tettek a távollevő Apponyinak azért, hogy minden lehetőt meg akar tenni az Andrássyékkel való összeköttetés fenntartására. Justh Gyula kijelentette, hogy még abban az esetben is, ha a Lukács-féle miszisz nem sikerülne, akkor sem lehet szó a koalíció további fenntartásáról.

A mai helyzetet különben a függetlenségi képviselők nem itélték meg optimiztikusan. Különösen visszatetszést keltett Lukács kibontakozási tervének az a feltétele, hogy az új kormány elnöke 67-es politikus legyen.

A mezőgyáni rémregény.

Ki ítélte halálra Fónagy Sándort?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 28

Épen egy hete, hogy az Aradi Közlöny egész részletességgel bevilágított annak a bűnszövetkezetnek a kulisszatitkai közé, amely a végből alakult, hogy Fónagy Sándort, Mezőgyán község egyik legvagyonosabb földbirtokosát halálba üldözze, megmérgezze és vagyonát elpusztítsa.

Országszerte nagy feltűnést keltett az eset, különösen jogászai körökben érthető, nagy érdeklődéssel néztek a nyomozás további eredményei, leleplezései elé.

A nyomozásnak első, legfontosabb feladata annak a kérdésnek a tisztázása volt, hogy ki bujtotta fel Veres Imrénét arra, hogy 1908. július 12-én megkísérelje Fónagy Sándor malmát felgyújtani. Veres Imréné, mint megirtuk, beismerte azt, hogy ő igenis felakarta gyújtani a malmot. Megtoldotta beismerő vallomását azzal a szenzációs leleplezéssel, hogy őt erre a bűncselekményre valaki felbujtotta. A felbujtó nevét azonban Veres Imréné semmi áron nem akarja elmondani.

A nagyszalontai csendőrök és a környék egész csendőrsége tehát már három hete azon fáradozik, hogy Veres Imréné bűncselekményének az értelmi szerzőjét megtalálja. Ez egész tegnapelőttig teljességgel sikertelennek mutatkozott, de tegnapelőtt váratlan események jöttek közbe. Veres Imréné házában ugyanis házkutatást tartottak a csendőrök és találtak az almárium egyik szegletében egy levelet, amelyet uri ember írt, az irás és fogalmazás után itélve. Az összegyűrt és bepókhálózott levélben az ismeretlen levélíró figyelmezteti Veres Imrénét, hogy Fónagy Sándor malmát csak úgy lehet felgyújtani, ha a malom emeleti ablakán petroleumos kanócot dob be. Végül figyelmezteti a levélíró Veres Imrénét, hogy óvatosan járjon el, nehogy elárulja magát.

A csendőrség hosszas nyomozás után megállapította, hogy ezt a levelet nem postán kapta Veres Imréné. Postán egyáltalában nem kapott levelet. Ellenben Papp Illés, Sárdi Mihály és a felesége azt vallották, hogy tavaly, július 10-e táján egy uradalmi lovas ember kereste fel levéllel Veres Imrénét. Július 10-e pedig közvetlen a gyujtogatás előtt való nap. A gyujtogatás is úgy történt, ahogy a levélben az utasítás szól. Petroleumos ruhákkal, égő kanóccokkal.

Bizonyos tehát, hogy Veres Imrénének valami pusztán járó ember küldött utasítást. Uri ember. Gazdatiszt vagy állatorvos. Minthogy pedig körülbelül már tudják, hogy ki udvarolt olyan hevesen Fónagnénak, — sejtik a nyomozás, hogy kinek állott érdekében Fónagy elpusztítása, tönkretétele. Ez a következtetés okozati összefüggésben áll azzal a már kiderített ténynel, hogy egy környékbeli sokszor pusztán lakó uriember felbujtó levelet küldött a pusztáról Veres Imrénének.

B. Nagy Imréné ellen, aki a saját bevallása és Veres Imréné terhelő vallomása szerint, mérgeket adott át Fónagnénak, — a vizsgálattal megbízott Gyenge Béla járásbíró tegnapelőtt elrendelte az előzetes letartóztatást. Ő különben tagadja azt, hogy meg akarta mérgezni Fónagyot és különösen tagadja azt, hogy ki bujtotta fel a bűncselekményre.

Egy ügyvédember, aki élénken érdeklődik a Fónagy eset iránt, tegnap beszélgetést folytatott Gyenge Béla járásbíróval, aki a vizsgálatot vezeti. A járásbíró kijelentette, hogy ám-

bár még mindig nincs elegendő bizonyíték, tudják már, hogy ki volt a felbujtó és ki állott mögötte ennek a bünbandának. A Veres Imrénéhez írt levél — mondta a járásbíró — lesz a felbujtó árulója. Nem fog szabadulni, a bizonyítékok egyre gyűlnek ellene, ámbár tagadni nem lehet, hogy rendkívüli óvatossággal szötte hálóját Fónagy Sándor élete és vagyona körül.

Mi volt a kabaré botrány oka?

„De marha vagy, Samu!”

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 28.

Lapunk vasárnapi számában írtunk arról a botrányról, melynek a nagyvárosi Royal-kabaré volt a színhelye. Tudósítónk ma még a következőket jelelt a kínos incidens okairól és következményeiről:

A botrány indító oka az volt, hogy a színész-társaság férfi- és hölgytagjai kölcsönösen hadilábon állottak egymással. A férfiak, akik színész-engedélylyel játszanak, gyakran ignorálták a hölgyeket, akik „csak artisták.” A hölgyek viszont mindenalkalmat felhasználtak arra, hogy a kollegákat boszantsák. A „Vörös lámpa” legutóbbi előadásán például azt a sikerült viccet eszelték ki, hogy a flaskóba öntött bort kiöntötték s a női öltözetben valami kellemetlen ízű folyadékkal helyettesítették. A szereplők egyike sem vett észre a cserét és ivott is a folyadékból, de a következő percben már tudatára jött a rossz tréfának s akkor ő állott azon a ponton, hogy leereszteti a függőnyt. Szerencsére akkor lecsillapították a dühös színészt és az előadás zavartalanul folyt tovább és szerencsésen véget is ért.

Pénteken azonban — mint a férfi tagok mondták — megtették a mérték. A „Naccságok” című bohózatot játszottak, amelyben a fő instrukció az, hogy a darabban szereplő nagyságok mind nagyon félnek a cselédközvetítőtől: *Samutól*. A hölgyek azonban a darab intenciója ellenére ugyancsak kedélyesen viselkedtek a színpadon. Semmibe sem vették a bösz Samut, hanem lenevették a nézőtérre s a színpadon napi eseményekről diskuráltak. Ez az indolencia láthatóan és érthetően bántotta a szereplő színészt, akire az egyik női szereplő nyílt színpadon reá is „rögtönzőt”:

— De marha vagy, Samu!

Erre a kijelentesre eresztette le aztán a szereplő színész a függőnyt, aki elvesztette végképpen a türelmét s nagyobb botrányok elkerülése végett szakította félbe a darabot. Hogy ezután a kolleganője örültek konferálta ki a színpadról, arról már mit sem tudott, mert nyomban eltávozott.

A színpadon lefolyt incidens után tudvalevőleg Kemény Ignác tb. alkapitány a színpadra sietett és lecsillapította a lázongó kedélyeket s jegyzőkönyvet vett fel az esetről azzal, hogy az eljárást megindította ellenük. Előadás után pedig Haraszty Károly tulajdonos, Walter Antal üzletvezetője révén azonnal felmondott az összes szereplőknek és kijelentette, hogy másnap már nem reflektál a működésükre.

A színészek viszont — anyagilag lévén érdekelve — tiltakoztak a rögtöni elbocsátás ellen s kijelentették, hogy nem tekintik magukat szolidárisnak Boros Géza kollegájukkal, hanem ragaszkodnak a július hó elsejéig tartó szerződésükhöz. A tulajdonos válasza az volt, hogy mivel botrányt okoztak, joga van a társulatot azonnal elbocsátani s ezen rögtöni felmondásához feltétlenül ragaszkodik. A férfiak tudomásul vették az újabb választ, a hölgyek azonban nem.

Tegnap délelőtt Gerő Ármin főkapitánynál tisztelegtek is a kabaret hölgyei. Antal Ersi, Báthory Elza, P. ör Lili és Dobos Manci panaszt tettek a főkapitánynál, amiért a tulajdonos őket azonnali elbocsátással büntette. A főkapitány meghallgatta a bájos vizitelők panaszát s azután megígérte nekik, hogy megvizsgálja az ügyet s még a délután folyamán elintézi. A kabaret-historia eme részében azonban feleslegessé vált a főkapitány érdemi döntése, mert később a hölgyek tárgyalásba bocsátkoztak a tulajdonossal, akivel megegyezésre is jutottak. A tulajdonos kifizette az eddigi fellépésük díjait, ők pedig elfogadták a rögtöni felmondást. A kihágási bírósághoz beérkezett Kemény alkapitány jelentése, amelynek alapján a rendőrség Boros Gézát eltiltotta a további fellépésektől. A hölgyek ellen a további eljárást beszüntették. A kabaret-affér aztán egy újabb egyezséggel ért véget. A férfiak is elfogadták a rögtöni felmondást s fölvéve illetményeiket, még az éj folyamán elutaztak.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Kedd: Délután: Robinson Crusoe, színmű. Este: Elnémult barangok, színmű. Gál Gyula felléptével.

Szerda: Vadkacsa, színmű. Gál Gyula felléptével.

Csütörtök: A tűzhely, színmű. Bemutató előadás Gál Gyula felléptével.

Péntek: Boszorkányvár, operett. Új bemutatással.

Szombat: Kutya van a kertben, bohózat. Tapolczai Dezső és Vendrei Ferenc felléptével.

Vasárnap: Délután: Vasgyáros, színmű. Este: Nafatalin, bohózat. Tapolczai Dezső és Vendrei Ferenc felléptével.

Hétfő: Varázskeringő, operett. Felhő Rózsai felléptével.

Kedd: Tatárjárás, operett. Felhő Rózsai felléptével.

Szerda: Erdészleány, operett. Felhő Rózsai felléptével.

Csütörtök: Osztrigás Mici, bohózat. Tapolczai Dezső és Vendrei Ferenc felléptével.

Péntek: Osztrigás Mici, bohózat. Tapolczai Dezső és Vendrei Ferenc felléptével.

Szombat: Tolvaj, dráma. Göth Sándor és G. Kertész Ella felléptével.

Vasárnap: Visszatérés Jeruzsálembe, színmű. Göth Sándor és G. Kertész Ella felléptével.

Hétfő: A király, vígjáték. Göth Sándor és G. Kertész Ella felléptével.

* **Uj magyar festők kiállítása.** Érdekes kiállítás nyílik meg június 30-án a Kereskedelmi Akadémia disztermében. A *M. I. É. N. K.* fiatalabb generációja állítja itt ki képeit, melyekkel legutóbb Nagyváradon szép sikert aratott. A kiállításon részt fog venni *Rippl-Rózi* József is nagyobb kollekcióval, képpel és rajzokkal, *Kerustok* Károly és vele a Párisban élő fiatal magyar piktorok, többek között *Cigány* Dezső, *Göbel* Béla, *Márffy* Ödön, *Gulácsy* Lajos, *Berény* Róbert és többen. Az értékes tárlatot, melynek rendezője *Böloni* György műkritikus, még régi japán metszetek egészítik ki.

* **Az Uránia színház érdekességei.** Érdekeségeiben kifogyhatatlan az Uránia színház szinte naponként változó műsora. Minden műsoron szerepel néhány olyan mozgófénykép, mely a legösszintébb csodálkozást váltja ki a publikumból. Ilyen nagyszabású programszám a jelenlegi műsoron a *Jeanna d'Arc* tiszteletére rendezett orleansi ünnepségek. Az egyházat különválasztó francia nemzet hivatalos képviselői együtt szerepelnek ennél az ünnepségnél a papsággal, ami magában véve is érdekes látvány. *Michel Carré* kiváló francia író szellemes bohózata, a *Házasság* spanyol módra, a másik kiváló érdekessége a kedden előadásra kerülő műsornak. Egymást kergetik a komikusabbnál komikusabb ötletes helyzetek, szinte pillanatnyi pihenést sem engedve a nevető idegeknek. A nevetni szeretők különben is bősz alkalmat találnak ennél a műsornál a mulatságra. Nagyszerű bohózatok tarkítják a műsort, elsőrangú szórakozást biztosítva a közönségnek.

Az elmaradt audiencia.

A csütörtöki puccs kulisszatitkai.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, június 28

A legtöbb valószínűség mellett szölte, hogy *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter, aki szombatra a királyhoz készült kihallgatásra, nem kapott meghívót s így az audiencia elmarad. A dolog azonban nem egészen így volt. *Kossuth* igenis kapott meghívót, de ezt pénteken délelőtt a kabinetiroda táviratilag visszavonta. A függetlenségi pártkörben csütörtökön aláírt nyilatkozattal *Kossuth* meghívása ugyanis egyszerűen feleslegessé vált. A száztizenkilenc rendületlen bankarcos nélkül *Kossuth* nincsen többsége és többség híján megbízatása is csak meddő kísérletelés volna, amely a válságot nem oldaná meg.

Az elmaradt audienciáról az *Aradi Közlöny* fővárosi tudósítója feltétlenül megbízható helyről a következő részleteket kapta:

Csütörtökön délből érkezett a királyi meghívó *Kossuth*hoz, aki rögtön értesítette a nagy eseményről a függetlenségi párt felhivatalos könyvmatosát. Csütörtökön este meg is írták a lapok *Kossuth*ról, hogy megbízatása szombaton egészen biztos. A függetlenségi pártkörben már úgy ünnepezték a vezért, mint designált miniszterelnököt, sőt már miniszterlistákat is köröztek.

A csütörtök esti Royal-szállóbeli pártvacsorán *Holló* Lajos köszöntötte fel *Kossuth*ot. A beszédét közölték a lapok, de az kimaradt a tudósításokból, hogy *Holló* a beszédét így fejezte be:

— *Éljen Kossuth Ferenc, Magyarország első függetlenségi miniszterelnöke!*

Nagy éljenzés támadt a beszéd nyomán s valaki közbekiáltotta:

— *Éljen Holló Lajos igazságügyminiszter!*

Erre újra nagy éljenzés támadt. *Kossuth* aztán felelt a beszédre és meghatottan köszönte meg az üdvözlést. Majd nemsokára elment és hamarosan követte a képviselők nagy része. *Justh* Gyula azonban ott maradt s ott maradt *Batthyány* Tivadar gróf is, meg *Teleki* Arvéd gróf is, még vagy százhusz képviselővel. *Teleki*nek akkor már a zsebében volt az a bizonyos, száztizenkilenc aláírással ellátott nyilatkozat, sőt már arról is gondoskodás történt, hogy a budapesti és bécsi lapok értesítve legyenek a nyilatkozatnak a létezéséről.

Éjfél felé *Justh* is elment és elszállingóztak a többiek is, csak kilencen maradtak a Royal-szálló különtermében *Teleki* vezetésével. Az a kilenc képviselő, aki a csütörtök esti puccsot szervezte s akik most itták meg a sikerült trükk áldomását.

Pénteken reggel az összes budapesti és bécsi lapok hozták a nyilatkozat történetét, egyik-másik közölte az aláírók névsorát is. Tizenegy órára pedig újabb távirat érkezett Bécsből a

kabinetirodából Kossuth Ferenc címére. A táviratban csak ennyi állott:

A szombati audiencia őfelsége legmagasabb intézkedésére egyelőre elmarad.

Dél felé Ugron Gábor és Barabás Béla felkeresték Kossuthot, aki tudatta velük, hogy az audiencia elmarad.

Mikor a látogatók távoztak, Barabás Béla így szólt a folyosón várakozó újságírókhoz:

— A kegyelmes ur eddig nem kapott meghívót Bécsbe!

Holott előtte való napon maga a kegyelmes ur értesítette a párt félhivatalos lapját, hogy a meghívó már a kezében van.

Ezek a csütörtöki puccs kulisszatitkai.

Medgyaszai Vilma Aradon.

A művésznő levele.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 28.

Medgyaszai Vilma Aradra jön. A legkömolyabban és visszavonhatatlanul. El se hinnék már a multak tapasztalatai után, ha csak nem olvasnók a művésznő saját kezeirását, melyet hozzánk intézett s a melyben az őt már annyiszor szívesen váró közönségtől kér bocsánatot a többszöri elmaradásért.

Igy ír Medgyaszai:

Igen tisztelt Szerkesztő ur! Örömmel ragdom meg az alkalmat, amelyet az ön megtisztelő felszólítása adott nekem, hogy aradi vendégszereplésem kapcsán nagyrabecsült lapjának néhány sort írjak — magamról. Ne vegyék szerénytelenségnek, ha magammal foglalkozom, de úgy érzem, tartozom igazolni magamat az aradi közönség előtt, amiért a tél folyamán ismételtén tervbe vett aradi vendégszereplésemet le kellett mondanom.

Első ízben azért nem mehettem, mert ágyban fekvő beteg voltam, a második alkalommal már nem én tehettem róla, hogy le kellett mondanom. Akkoriban már a Magyar Színházban játszottam s a műsor úgy alakult, hogy Beöthy igazgató nem engedhetett el vendégszereplésre. Nekem annyival inkább fájt ez a dolog, mert — és ez igazán nem afféle üres beszéd — éppen Aradra nagyon vágyódtam. Hogy miért éppen Aradra? A többi közt van egy nagyon egyszerű és természetes oka is. Tudniillik ott születtem. Arad a szülővárosom. És bármily kis koromban kerültem is el onnan, csak érthető, hogy látni és ismerni óhajtom azt a helyet, ahol megláttam a napvilágot.

És más kötelek is fűznek Aradhoz. Boldogult édes apám, Stand Kálmán dr. honvédorvos esztendőnkön át működött Aradon és itt ismerte meg anyámat, Medgyaszay Ilkát, aki valamikores népszerű és ünnepeelt primadonna volt, olyan híres és népszerű, amilyen én talán soha nem is leszek. És ebben a városban aratta legszebb sikereit. Emlékei között még ma is őrzöm azokat a kritikákat, amelyet annak idején az aradi lapok az ő „Szép Helénájáról” és más alakításairól irtak.

Most magam is színész nő vagyok és Aradon fogok játszani. És amikor két évtized multán megérkezem a városba, amelyet mint egészen kis gyermek hagytam el, bizonyosan kissé elfogódtan fogok kilépni a perronra. Amikor meglátom a várost, amely a szememnek talán új és idegen, de a szívemnek régi, benső, jó

ismerőse, nem lehetetlen, hogy nagyon meg is leszek hatva.

Budapest, 1909. június 26.

Szerkesztő urnak kész hive
Medgyaszai Vilma.

Egyetlen hangversenyben fog fellépni Medgyaszai, aki ma a legelső kabaré művésznője sok-sok országnak.

Ötezer korona egy tanácsért.

Az aradi törvényszék ítélete.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 28.

Érdekes pörben ítélkezett ma az aradi törvényszék polgári tanácsa Fábrián Lajos dr. törvényszéki elnök elnöklete alatt. A per előzményei a következők:

Özvegy Barkassy Kálmáné algyesti nagybirtokosnő 1907. év elején azzal a megbízással fordult Öry Béla bersei körjegyzőhöz, hogy az ő hatszáz katasztrális hold algyesti és vojvogyéni erdőjére keressen vevőt. Öry Béla a megbízás folytán Feunkuchen Bernát ismert faügynökhöz fordult, akiről tudta, hogy erdővállalkozó körökben ismerős és megkérte, hogy ajánljon neki egy vevőt. Feunkuchen Bernát Blatt Fülöp krakkói erdővállalkozót ajánlotta vevőnek. Öry Béla ezután Feunkuchen és Blatt társaságában megjelent özvegy Barkassynénál és még aznap, 1907. március 5-én létrejött az erdő megvételére vonatkozó szóbeli szerződés 515 ezer korona vételárban, olyan feltétel mellett, hogy az írásbeli szerződést 1907. április 1-éig fogják megkötni, addig Blattnek elővételi joga lesz. A szóbeli szerződésnél Blatt ötezer korona közvetítési díjat ígért Öry Bélának az esetre, ha az ügylet perfekt lesz.

Április 1-én Blatt az írásbeli szerződés megkötésére nem jelentkezett és így Barkassyné április 2-án Hasznos Adolf csongrádi kereskedőnek adta el az erdőt. Másnap azonban ez az ügylet megsemmisült. Hasznos megbánta a vételt és kölcsönös megegyezéssel állottak az ügylettől. Április 10-én megérkezett Blatt Krakkóból és ragaszkodott az írásbeli szerződés megkötéséhez. Barkassyné Solymossy Lajos báróhoz utasította a vevőt azzal, hogy őt bizta meg az ügylettel. Öry Béla ekkor kijelentette Feunkuchen előtt, ha sikerrel akarnak operálni az ügyben, akkor forduljanak Karton Aladár borosjenői vezérigazgatóhoz, a kinek szava nagy súlyjal bír Solymossy báró előtt.

Blatt és Feunkuchen jelentkeztek is Kartonnál és kérték, hogy az erdővételi ügyletet közvetítse Solymossy bárónál. Karton közvetítése sikerrel is járt és április 15-én 515 ezer korona vételárban Solymossy báró mint megbízott és Blatt Fülöp között a borosjenői takarékpénztár helyiségében létrejött a szerződés. Az ügylet után Öry Béla kérte az 5000 korona közvetítési díjat, de Blatt most már vonakodott ezt neki megfizetni, mert szerinte az ügylet létrejött Karton Aladárnak köszönhető. Közben Blatt nagy haszonnal eladta az erdőt Diósy Ignác nagyváradi cégnek.

Öry pert indított Blatt Fülöp ellen 5000 korona erejéig. Ma ítélkezett ebben a perben az aradi törvényszék Heller Mór dr. törvényszéki bíró előadásában és Blatt Fülöpöt elmarasztalta úgy az 5000 korona, mint 500 kor. perköltség megfizetésében. Az indokolásban kimondja a bíróság, hogy az ügylet létrejött Öry tevékenykedésének eredménye, jöllehet Karton Aladár közvetítette azt, de, hogy a vevő hozzáforduljon, Öry tanácsára történt.

A király sárga szekrénye.

Az elintézetlen akták sirböltje.

Arad, június 28

A király nem kormányoz, csak uralkodik. Az angol alkotmányosság elve nálunk nem egészen talál. Nálunk a király nemcsak uralkodik, hanem egy kissé kormányoz is. Nemcsak nagy politikai kérdésekben tartja fenn magának a döntést, hanem a kormányzás apró-cseprő folyó ügyeivel is erősen törődik. Alaposan megnézi azokat az okmányokat, amelyeket aláírás végett eléje terjesztenek.

Pedig rengeteg sok az aláírni valója. Minden 20.000 koronánál nagyobb kiadáshoz királyi jóváhagyás szükséges. A kormány által készített törvényjavaslatok csak előzetes szentesítés után nyújthatók be. Kormányrendeletek, nevezetesebb kormányintézkedések, kinevezések, előléptetések, kitüntetések, cím- és rendjeladományozások, kegyelmi kérvények garmadaszáma kerülnek a király dolgozószobájának asztalára.

A minisztertanácsból az okmányok halommal mennek fel a kabinet-irodába. A kabinetiroda tisztviselői naponta referálnak a királynak. Gyakran megtörténik, hogy valamely okmány visszaérkezése szokatlanul késik. Ennek azonban nem mindig a kabinetiroda bürokratikus késedelme az oka.

A felségnek néhany okmányánál skrupulusai vannak. Vár az aláírással, előbb információkat szerez, gondolkodik. Sokáig heverteti az aktát az íróasztalán. Vissza nem küldi, mert nem akarja miniszterei érzékenységét megbántani. Még akkor sem, ha végleg elhatározza, hogy az aláírást megtagadja. A miniszterek érzékenységének kimelésére való az ugynevezett sárgaszekrény.

A király dolgozószobájában van ugyanis egy sárga szekrény, temérdek fiókkal. Ez az okmányok temetője. A király ezekbe dobja azokat az előterjesztéseket, amelyektől végleg megtagadja aláírását.

A miniszterek néhányszor megsürgetik a kabinetirodánál a késedelmes aktát. Ha aztán nem érkezik vissza, — nem sürgetik tovább. Tudják, hogy oda kerültek a temetőbe: a sárga szekrénybe. Onnan nincs feltámadás.

Mondják, hogy 1867. óta egyetlen egy eset volt, amikor sikerült egy okmányt a sárga szekrényből kikönyörögni és a felséggel aláírni. Nehéz munka volt. Azóta meg sem kísérelte senki.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A good-templar rend kerületi ülése Aradon. Vasárnap, f. hó 27-én tartotta a magyarországi antialkoholista good-templar rend 2-ik kerülete évnegyedes ülését Aradon. Kerület az a magasabb közigazgatási egység, amelybe a vidéki páholyok szervezve vannak és amelyek összekötő szervei az országos központnak és az egyes páholyoknak. Az aradi „Kitartás” páholy a szegedi kerülethez tartozik, a szegedi, zombori és nagyzebeni páholyokkal együtt. A vasárnapi kerületi ülésre szegedi és zombori páholytagok, férfiak és hölgyek, nagyszámban keresték fel Aradot. Az ülés tárgya közül kiemelendő egy az aradmegyei románság között megindítandó antialkoholista mozgalom eszméje. A mozgalom Aradról fog kiindulni s élén állanak aradi román ügyvédek, akik a román társadalom tekintélyes vezető tagjai. A legközelebbi kerületi ülést 1910. januárjában Szegeden fogják megtartani.

Pénzt

1743

jelzálog, amortisatio és váltó
fedezetre földbirtokra és vá-
rosi bérházakra legelőnyö-
* * * ebben közvetít * *

Szücs F. Vilmos

Aradon, Karolina-ut. 8.
sz. saját ház a fiók posta
* * * mellett. * * *

vezetes fordulópont az egyesület életében. Nagy-jelentőségű, messze kibató indítvány hangzott el az értekezleten: *Othont a munkaképtelen ovónők részére!* Kornis Ilona elnök szép beszéddel nyitotta meg a gyűlést. Fülöp Mária kurtiesi községi ovónő gyakorlati foglalkozást tartott, melylyel nagy ügyességet árult el. A kiesinyek bátran és ügyesen feleltek kérdéseire. Bakó Irma hódmezővásárhelyi minta-ovónő a „Szakfelügyeletről” irt dolgozatot olvasta fel. Dolgozata tételről-tételre az életből volt merítve és a mai ovódai felügyelő-bizottságok szervezetét tette kritika tárgyává. Felolvasását a jól sikerült munkáért megélték. Kovalcsik Vilma medgyesi állami ovónő a könyvkötést mutatta be, melylyel nagy ügyességet árult el. Ezután a tisztújítás következett. A közgyűlés a tisztikart egyhangulag újból megválasztotta. Az üresedésben levő titkári állásra Lantos Miksa tanítót választották meg, ki már egy éve, mint helyettes titkár működött s munkássága által az ovónők teljes bizalmát érdemelte ki. Pénztárnok lett Rákóczy Klára. Jegyző és könyvtáros Licsmann Ilona, Szentanna község meghívására jövő gyűlést ott tartja meg az egyesület. Lantos Miksa azt az indítványt terjesztette a közgyűlés elé, keresse meg az egyesület az országos központot, hogy az haladéktalanul szervezze a sajtótudósítást. A titkár nagyjelentőségű indítványa következett ezután. Létesítsen az egyesület gróf Brunsvig Teréznek, az ovódnők megteremtőjének emlékére othont az ovónők részére. Az othont az aradmegyei Soborsin községben épüljön, hogy gyermekkorú és rokoni kötelékek fűzik. Az othont gróf Brunsvig Teréz nevét viselje. Ha ez othont létesül, az ovónők utolsó napjai gondtalan és nyugalmas lenne. Az indítványt nagy lelkesedéssel elfogadták. Gyűlés után az alakú munkákat tekintették meg, melyet a kurtiesi, aradgáji, arad ségái és medgyesi ovódnők állítottak ki. A vendéglő nagytermében banket volt.

felterjesztésnek kedvező elintézése remélhető, s hogy e tárgyban az egyesület még választ nem kapott, azt csakis a jelenlegi válságos politikai helyzetnek tulajdonítja. Bódy Bódog ezzel kapcsolatosan indítványozza, hogy ezen tervezett borközpontoknak a szervezeti és üzemi szabályzatát az egyesület még a politikai válság megoldása előtt dolgozza ki, mi célból kéri az előkészítő munkálatok megtételére a múlt évi közgyűlés által kiküldött bizottságnak sürgős összehívását, hogy mire az új kormány ki lesz nevezve, akkorára már lehetőleg ezen szabályzat is készen legyen, amelyet azután küldött-séggel fog az egyesület az új földmivvelésügyi miniszter elé terjesztetni, az előbbi felterjesztés támogatására. A választmány az indítványt elfogadta, az előkészítő bizottság összehívásával az elnökséget bizta meg. E szerint a bizottság, amely Bódy Bódog, Jansz Oszkár, Steiner Ferenc választmányi tagokból és a hegyközségi elnökökből áll, július hó 4-én délelőtt 9 órakor, Paulison. Bódy Bódog szőlőbirtokos lakásán fogja a szóbanforgó szabályzatot kidolgozni s így remélhető, hogy a szeptemberi közgyűlés elé az egyesület elnöksége ezen ügyben már egy kész dolgot fog terjeszteni.

Tenyészállat díjazások Borosjenőn. Az Aradmegyei Gazdasági Egyesület a vármegye ló-tenyésztőbizottságával és a m. k. gazdasági felügyelőséggel karöltve folyó hó 27-én Borosjenő községben tenyészlő- és szarvasmárha díjazást tartott, mely alkalommal a lovaknál 600 koronát, a szarvasmárháknál pedig 280 koronát osztottak ki állami jutalomdíjakban a kiszagdak között. Felvezettek a tenyésztők részéről 36 drb. fias kancát, 8 drb. három éves, 19 drb. két éves és 6 drb. egy éves kanca csikót, továbbá 40 drb. tehenet és 25 drb. úszót. Az első díjakat a lovaknál N. Biró Antal erdőhegyi, Tatár András apateleki és Gálfi Pál szapáryligeti kiszagdak, a szarvasmárháknál pedig Juga Constantin borosjenői, Bodó Pál szapáryligeti és Farkas Mátyás szapáryligeti kiszagdak nyerték. Ezenkívül egyesületi díszoklevelet nyertek a lovaknál Solymossy Lajos br. és gr. Szapáry Istvánné csoportos kiállításért, Borsos Géza egy darab fias kancáért és Knapp Ferenc egy darab egy éves csikóért; a szarvasmárháknál pedig Solymossy Lajos br. és Kralovszky Kálmán csoportos kiállításért, Nagy Árpád pedig egy drb. hat éves simenthali tehenért. A bíráló bizottság elnöke a lovaknál Friebeisz Miklós földbirtokos, a szarvasmárháknál pedig Meiszner Ernő gazd. felügyelő volt. A gazdasági egyesületet Vásárhelyi József igazgató elnök, Keller Iván ügyvezető titkár és Kemény Szilárd titkár képviselték. Az állatdíjazások befejeztével a borosjenői kaszinó dísztermében mintegy 40 terítékű társas ebéd volt, amelyen számos pohárköszöntő hangzott el. A jelen volt gazdaközönség ez alkalomból Darányi Ignác földmivvelésügyi minisztert táviratilag üdvözölte.

Ujaradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, június 28

Noha az időjárást illetőleg az volt a vélemény, hogy az esőből egyelőre elég volt, a gazdaközönség az ujabbi csapadék után is a termés javulásáról számol be.

Az aratási munkálatok teljesítése szempontjából üdvös lenne, ha kedvező időt kapnánk. A holnapi ünnep folytán a gabonapiacot ma tartották meg.

A mai piacon elkelt:
100 mm. buza 15.60—00.00
300 mm. tengeri 7.30—0.00
Rozs 9.80—00.00
Zab 8.40—0.00
Árpa 8.20—0.00
A gabonaárak 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, június 28.

Amerika ¼-el magasabb. Üzletelen, változatlan.

Az árak 50 kilonként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Tengeri 1909. júliusra	7.74—7.75	7.70—7.71
Tengeri 1910. májusra	7.22—7.23	7.22—7.23
Buza 1909 októberre	13.65—13.66	13.60—13.61
Buza 1910. áprilisra	14.01—14.02	13.96—13.97
Rozs októberre ...	10.15—10.6	10.11—10.12
Zab októberre ...	8.90—8.91	7.85—7.86

Zárul 5 órakor.

Utőtőzsde üzletelen.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1909. június hó 29-én:

Délután 3¼ órakor, kérsékelt helyárrakkal:

A jó gyermekek öröme:

Robinson Crusoe az emberevők között.

Látványos tündérrege 5 képben. Irta: Komor Gyula.

SZEMÉLYEK:

Id. Robinson Ladiszlav J.	Gizella, leánya Harmath J.
Crusoe, fia H. Körössy J.	Keselyű Kulcsár L.
Árbó: Gusztáv Várnay Jenő.	Péntek Faludy K.

Kezdeté délután 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendes helyárrakkal:

Gál Gyula, a budapesti Nemzeti Színház tagjának felléptével:

Elnémult harangok.

Színmű 4 felvonásban. Irta: Malonyai Dezső és Rákosi Viktor.

SZEMÉLYEK:

Simándy Pál Hunyadi J.	Kovacs móc Keller I.
Todorescu Gái Gyula.	Gaspár móc Kertész D.
Zalatnay Várnay Jenő.	Petru Faludi K.
Papp Mózes Ditrói Mór.	Todorescu F. Kapornay J.
B. nedek Kulcsár L.	Todorescuné Benkő E.
A harango ó Szabó L.	Kisó H. Harmath.

Kezdeté 8 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Bárá Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909. június 29-én, kedd:

1. A plakátragasztó szenvedésel. Bohózat. — 2. Tírol. Természet után. — 3. A világitó torony óre. netkép. — 4. Jeanne D'Arc unnepegek. Látványosság. — 5. A sántán hatalmában. Színes látványosság. — 6. Dilettáns dektív. Bohózat. — 7. A divathős. Bohózat.

8. Házasság spanyol módon.

Bohózat. Irta: Michel Carré. Párisi művészek előadásában

Előadások délután 3 órától kezdve.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

Az előadások július hó 1-től este ¾7 órakor kezdődnek

Kedden, folyó hó 29-én, délután 5 órakor

1795

Mihályi Gyula Baross-parki kiosk

NAGY HANGVERSENY,

a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara által.
Karmester ZELLNER SÁNDOR.

Kezdeté délután 5 órakor. * * Belépti-díj 30 fillér. * * Este 9 órakor nagy tombola-játék.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357
Kiadóhivatal és hirdetői osztály — 151

NYILTTÉR.*

Limbbeck János és fia

első magy. kir. szab. ércokporsó-gyára és temetőrendező intézetéből.

Arad, színház-épület Városi és megyei telefon: 93.

Özv. Horn Nándorné szül. Arnold Borbála, a maga egy leányai Horn Borbála, Szaláncziné-Horn Mariska, valamint az alul írottak nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett és felejthetetlen jó férj, illetve édes apa, testvér, sógor és rokon

Horn Nándornak

f. évi június hó 28-án reggeli 1/2 7 órakor, életének 73-ik és boldog házasságuk 19-ik évében, rövid szenvedés után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai június hó 29-én d. u. 4 órakor fognak Bercsényi Miklós-utca 27. számú házában a római kath. szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért június 30-án délelőtt 10 órakor fog a főt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

ÁLDÁS EMLÉKÉRE!

Arad, 1909. június hó 28-án.

Özv. Szabó Jánosné szül. Horn Magdolna, testvére Daminger József és neje szül. Arnold, Arnold Ferenc és neje szül. Mandl, Hell Mihály, sógor és sógornő.

„Csendes részvét és koszorúk küldésének mellözése kéretik.” 2497.

Alólírottak fájdalomtól és megtört szívvel tudatják a forrón szeretett anya, nagyanya, testvér, anyós, sógorné és jó rokon

Özv. Tenner Ignác Pálné szül. Bernát Amália

életének 78-ik évében, hosszas szenvedés után, folyó hó 28-án, déli 12 órakor történt gyászos elhunytát.

A boldogult hült tetemei f. hó 29-én, délután 5 órakor fognak saját lakásából (Eötvös-utca 6.) az izr. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. 2500

Aldás és béke lengjen drága porai fölött!

Arad, 1909 június 28-án.

Tenner Lajosné szül. Tenner Róza, Tenner József, Tenner Gyula, Tenner Rudolf, Tenner Lipót, Tenner Béla, Tenner László, gyermek i. Özv. Lustig Adolfiné szül. Bernát Johanna és Bernát Róbert testvérei. Bernát Róbertné szül. Schreuer Katalin sógornője. Tenner Józsefné szül. Bak Mariska, Tenner Gyuláné szül. Kohn Berta, Tenner Lipótné szül. Ludasi Ella, Tenner Béláné szül. Borbély Anna menyeyei. Tenner Lajos veje. Tenner Alfréd Pál, Tenner Árpád, Tenner Erzsi, Tenner Margit, Tenner Vikt. Tenner Elia, Tenner Irén, Tenner Irma, Tenner Erzsike, Tenner Kata, unokái.

Földbirtokra

előnyös kölcsönt kieszközöl **elsőrangú** fővárosi pénztézetnél, Krausz, Budapest, Andrassy-ut I. szám. 2491

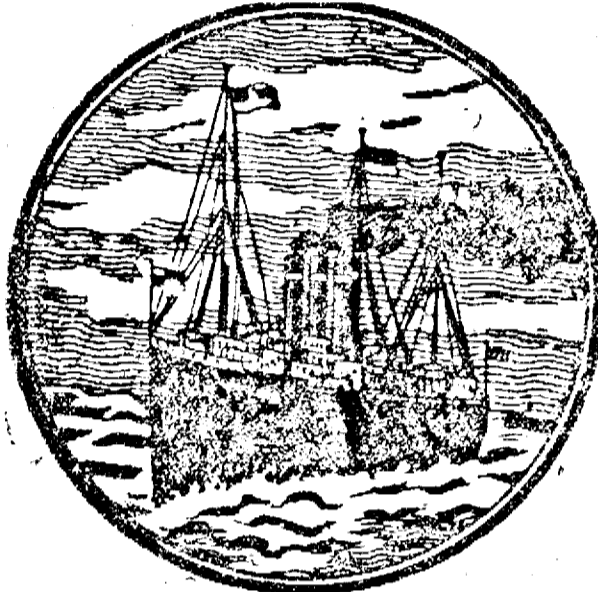
Naponta többször frissen pörkölt kávé

fűszer és illatszer KÁROS SZAGÁTÓL mentesen

Csakis az Atlantika

kávé és tea behozatalnál **kapható.** 421

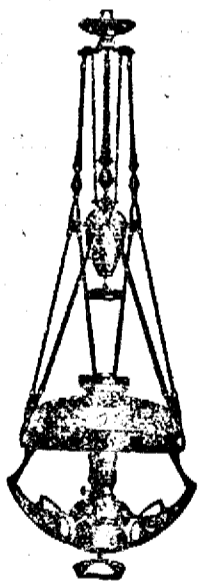
Villanyüzemű kávépörkölőnk működésben látható a kirakatban.

Arad, Andrassy-tér 20. Fischer Eliz-palota. Városi és megyei telefon 609.

Tulzsufolt raktár miatt

mélyen leszállított árakban kaphatók legújabb és legizlésebb üveg, porcellán és mosdókészletek. Nagy választék függő és asztali lámpákból

Legjutányosabb forrás

figurális dísz tárgyakból.

Legjobb minőségű china- és alpacca-ezüst dísz tárgyak, ugyszintén elsőrendű evőeszközök.

Képeretkezéshez óriási választék.

Legjobb szerzetű 2051

jégszekrények

minden nagyságban kaphatók.

FISCHER MÓR, Andrassy-tér 20. szám (Fischer Eliz-palota.)

Megeyi és városi telefon szám 569.

Szivarka hüvelyek nagy választékban. 961

A nyaraló és fürdőző közönség szives figyelmébe!

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSO

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Gárdonyi: Mi erősebb a halálnál? Szomaházy I.: A gyergyóvári hadjárat. Szikra: A hét szilvafa árnyában, Crawford: Arethusia, Prém J.: A képzőművészetek története, Tábori: Bűnös nők, Földes: Hivatalnok urak, Nagy Irma: A szerelem színháza, Farkas Imre: Tűnő évek, Blasco J.: Május virága, Aszlányi D.: Életünk és nemünk Maritimus: A nagy háború, Pemberton: Vezércsillag, K. J.: Lawn-Tennisz, Friedländer: A művészetek, Károlyi gróf: Amerikai utam, Vince F.: Ahmed Raszim-Kux: A una corda, Lerrain J.: Helie a szoba, pincér, Schäffer: A hipnotizmus, Gárdonyi: Falusi verebek, Erdős Renée: Csodálatos mezőkön. Herzeg: A kivándorló. Lovik: Vándormadár. Fodor: Napoleon.

Némethen: Hilgebauer: Der Eroberer, Locke: Carlotta, Bernhard M.: Vogel Phönix, Beeker K.: Fril. Schulmeister, Gretes Verlobung, Ballestrem A.: Maria Schnee, Bartsch R.: Vom sterbendem Rokoko, Boy Ed. I.: Fast ein Adler, Chantepleur Gui: Mein Gewissen in Rosakleide, Westkirch: Auf der Menschheit Höhen, Wotke: Im Klosterhof, Manteuffel: Violette Fouquet, Mark Albrecht, Balsac: Ein Evastöchterlein Söhnstorff: Reitersbriefe aus Oesterreich, Skovronek: Die beiden Wildtauben, Seeliger E.: Auf Tod u. Leben, Michelson M: Im Wagen des Bischofs, Georgewitsch Wladen: Golgotha.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy tekintetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták!

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenemű-kölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill.

vagy fizetnekint 14 fill.

Ormay: Dicsértessék, Szóhner: Huszonnégy szál fehér róza. Szirmai: Táncos huszárok. Fráter: Templomban. Baumann: Tiz koplé. Hertzka: Anonymus, Villamos kalauz, A maffasarkon. Fall: Az elvált asszony. Curtis: Sorrentói emlék. Heidelberg: Álom. Haller: Im Siegesflug. Bodrogi: Károg a holló a jegenyén. Sang u. Klang I-I V. Zerkovitz: Holdvilág-nóta. Puccini: Manon, Szirmai: Háromtól hatig, Férjek vonata, Szerelmes utcák, D'Albert: Tifland, Jacobi: Jánoska.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése.

KERPEL IZSO,

981

könyvek, személya és papír kereskedése Aradon.

Telefon 422 és 522.

Új. Új! Új.

Ujítás.

Van szerencsém a m. t. közönség szives tudomására adni, hogy

80.000 kötetes kölcsönkönyvtáram
kiegészítéséül

ujdonsági osztályt

létesítettem. Ez új osztályt olyképen fogom vezetni, hogy az eddigi szokástól eltérően, mely szerint kölcsönkönyvtáramba ujdonságokat csak 5—10 példányban soroztam be, ez ujítás létesítésével **ezentul minden ujdonságot 15—20 példányban** fogom ez új osztály révén az olvasó közönség rendelkezésére bocsátani. **Céлом, hogy ezáltal a legmesszebb menő igényeknek is eleget tehessek és megszüntessem azt a panaszt, mely szerint egyes ujdonságokra az olvasó közönségnek néha túl sokáig kellett várakoznia.**

Ez új osztály létesítésével lehetővé tettem azt, hogy azok olvasási igényei is teljes mértékben fognak kielégítést nyerni, kik — saját könyvtáruk lévén — csupán ujdonságok olvasására szorítkoznak.

Egy további lényeges kedvezményes eljárást pedig ezzel kapcsolatban egyidejűleg azzal honosítottam meg, hogy az egy-két hónap múlva forgalomból kikerülő ujdonságokat, amelyeket ugyanis bekötetlen állapotban adok olvasásra, megvételre mélyen leszállított árban bocsátom a m. t. közönség rendelkezésére. Így bárkinék módjában álland, könyvtárát a legújabb és legjelesebb, jó állapotú művekkel olcsón szaporítani.

Ugyanezen ujítást ²⁰¹⁰
zenemű-kölcsönző intézetemre
is kiterjesztettem.

Ez új vállalatához a m. t. közönség szives pártfogását kéri, — kiváló tisztelettel

KERPEL IZSÓ

könyvkereskedő
ARADÓN, Andrassy-tér 20. sz.
(Fischer Eliz-palota.)
Telefon szám 385.

MEGLEPŐ SZINTE CSODALÁ-
TOS GYÓGYEREDMÉNYEK

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVÍZ

zel gyomor, cese-hólyagés
bélbántalmaknál oala-
mint asthma, bronchiále,
kőszóenyés húgysavas
diathesis eseteiben.

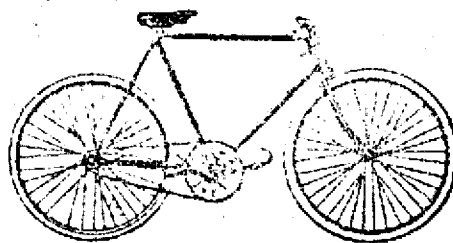
KAPHATÓ: Nagy Farkas
és Fejér Gyula cégeknél
5841 Aradon.

Hammer Zs. és Társa

műszerész és mérlegkészítő

1202

Boros Béni-tér 1. — Telefon sz. 370.

Dus választék Helikál-Premier,
Puch és Merkur kerékpárok-
ban. Eredeti Viktoria Centrál-
Bobbin varógépekben és Sin-
ger karikahajós gépek.

Olcsó árak, kedvező fizetési feltételek.

Pontos kiszolgálás, szakszerű javító műhely.

Bolthelyiségek bérbeadása!

A Boros Béni-tér II. számú ház

átalakítása következtében

1908

folyó évi augusztus hó 1-től kezdve

bolthelyiségek

bérbeadatnak.

A bérfeltételek, ugymint a tervek betekint-
hetők az Ujaradi uradalmi sörfőraktárban
Arad, Boros Béni-tér 23. szám alatt.

Szünidei tanfolyam!

Allandó gyors- és gépirási tanfolyamunkkal párhuzamban július 1-én kezdődőleg 2 hónapos „szünidei gyorsírási tanfolyam”-ot nyitunk meg kizárólag iskolai növendékek részére, mérsékelt tandíj mellett.

Ingyenes gépirás az összes rendszerű gépeken!

Ugyanekkor megnyíló vitairási tanfolyamunkon bárki-nek módjában áll megkezdett gyorsírási ismereteit tökéletesíteni. 2081

Ziffer és Molnár

összes írógépek műszaki intézete

Arad, Szabadság-tér 16. szám.

Permetező javítások elfogadhatók

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyúk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak héjak és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéseért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Közsegeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéseért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységcsavarok és a legjobb minőségű belül gummirozzott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Ottó

M. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő szivattyu készítő.

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

A Kőrösbányai Gipszgyár

ajánlja legjobb minőségű

gipsztermékeit

olcsó árban.

Rendeléseket felvesz Aradon

Vas és Társa

építési anyag kereskedő cég

Boros Béni-tér 8. szám,

hol állandó raktárt tartunk, vagy közvetlenül

A Kőrösbányai Gipszgyár üzletvezetősége,

GURAHONC.

2461

Bogdarigós gyógyfürdő.

Temesmegyében, Temesvár-Radna-lippai vasut vonal mentén Charlottenburg állomástól 7 kmnyire. — Arad városától alig 33 kmnyire. Fekvésénél fogva kitűnő gyógy- és üdülöhely, vize pedig esúz, köszvény, reuma stb. ellen van leginkább javalva. Nagyobb építkezések és parkirozások által bővítve és szépítve.

Állandó fürdő orvos, posta a telefon helyben. Szép olcsó szobák, jó és olcsó ellátás. — Mindennemű bővebb felvilágosítással szolgál.

Gyógyfürdő igazgatósága Bogdarigós.

Uj cipő műhely.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Batthányi-utca 32. sz. a. (Köln-ház)

férfi és női

cipő műhelyt

nyitottam. Elvállalok legkényesebb igényeknek is megfelelő női, férfi és gyermekcipők gyors és pontos elkészítését úgy javításokat is. Kivánatra hazhoz is megyek. 2320

Pontos kiszolgálás. Olcsó árak. Szives pártfogást kér tisztelettel

Török Karoly,

uri és női cipész.

Julius Lén

életbe lép az új bortörvény!

Bornylvántartási

könyvek

füzetek és nyomtatványok jutányos árban kaphatók

Pichler Sándor

papíros, írószer és üzleti könyv raktárban

Arad, Szabadság-tér 1.

Telefon 308. sz. 647

Fehérnemű Osztály.

Varrás nélküli alsó lepedő, bőr erős, hófehér, darabja 1 frt. 40.

Maradék mosott madapolan chiffon, minden célra alkalmas, métere 32 krajczár, e minőség rendes forgalmi ára 40 krajczár.

Maradék pamuth vászon, kiváló finom minőségűek, 32 krajczár, legvékonyabb 34 krajczár, ezek forgalmi ára 40 és 45 krajczár. E maradékok 2 métertől 8 méterig kaphatók.

Ujabban érkezett nagy szállitmány tiszta cérna vásznakból. Már közismert prima minőség, erős szálu 65 krajczár, vékony 70—75 krajczár. Egész finom Irlandi zsebkendőre és finom kézimunkára. 271

Nyári idényre!

Ajánljuk nagy választékban nyári takarót, fürdő öltönyt, fürdőkalapot, fürdő lepedőt. Uj mintázatu mosó és ryapju Delainek. Uj könnyü ruhakelmék mint Poupline-Grenadin. Legujabb vásznak mosó Ottomán minden divatszineken.

Rosenblüh H. és Társa

Szabadság-tér.

Különleges olcsó cikkek.

Moire alsó szoknya minden színben darabja 4 frt. 50.

Herweth mieder legujabb facon darabja 3 frt. 50.

Nagy parthie vétel női és férfi zsebkendőben.

Csoda olcsó árak!

Tiszta selyem Tafft alsó szoknya minden színben darabja 5 frt. 80.

Egyes abroszok, szalvéták rendkívül olcsón.

Kész női fehérnemű, chiffon és vászonból csekély por foltokkal a kirakatkól rendkívül olcsón kaphatók.

FISCHER SIMON Nagyáruháza

Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt

305

meglepő olcsó árjegyzéke.

Fr. 1.55 Selyem Ernyő

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
következő olcsó árban lesznek elárusítva
1 drb. gyermek ernyő ... 50.—, 95 kr.
1 drb. női fekete napernyő 1.25 kr.
1 drb. férfi és női selyemernyő 1.75 kr.

Páratlan olcsó árak!

Fr. 1.45 Madepulán Ing

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
A legfinomabb fehér madepulán puha
mellű férfi ingek, meglepő olcsó ár, da-
rabja forint 1.45-ért kaphatók.

Páratlan olcsó árak!

53 krajcár Flor Harisnya

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Óriási mennyiségű alkalmi vétel férfi,
női és gyermek harisnyák érkeztek és
bámulatos olcsó árban lesznek elárusítva.

23 krajcár Batiszt Zsebkendő

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Óriás nagy zsebkendő vétel folytán
lesznek a legelegánsabb angol színes
batiszt zsebkendők 40 krajcár helyett
csak 23 krajcárért elárusítva.

45 krajcár Szalma Kalap

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Girardi szalmakalapok, férfi, fiú és gyer-
mek részére már 45 krajcártól kezdve
kaphatók.

75 krajcár Selyem Nadrágtartó

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Jelenleg, ameddig a készlet tart, lesz-
nek elárusítva, finom selyem nadrágtar-
tók 75 krajcárért.

98 krajcár Bőr Keztyű

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
A legfinomabb női és férfi prágai glaché
bőrkeztű fekete, fehér és színes csak
95 krajcárért lesznek elárusítva.

Fr. 1.45 Angol Sephir ing

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Ritka alkalmi vétel folytán lesznek a
legfinomabb és legelegánsabb színes in-
gek, amelyeknek az értéke fr. 2.50.
csak fr. 1.45-ért elárusítva. — Ez a
olikk különösen figyelemre méltó.

Fr. 1.25 Nyári Sporting

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Sikerült nagy vétel folytán dupla gallé-
ros férfi ing fr. 1.25. Színes sephier
sporting fr. 1.45. Nyereselyem vászon
tenniz ing meglepő olcsó ár fr. 1.75.

50 krajcár Sport Sapka

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Férfi, fiú és gyermek sport sapkák fi-
nom szöveteiből 35, 50 és 75 krajcár.

45 krajcár Selyem Keztyű

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
A legjobb minőségű chapelem férfi és
női keztyűk 45 krajcárért lesznek el-
árusítva.

38 krajcár Selyem Nyakkendő

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Óriási választékban tiszta selyem nyak-
kendők elegáns színekben, drbja 38,
45 és 50 krajcár. 3 darab elegáns se-
lyem batiszt nyakkendő 55 krajcár.

45 krajcár Elegáns Sétabot

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Óriási választékban a leg-
újabb sétabotok . . . 45, 75 kr.
Vasbot bőrrel áthuzva . . . 95 kr.
Acél bot nikkal fogóval . . . 125 kr.

95 krajcár Francia Batiszt nadrág

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Finom rövid francia batiszt alsó nadrág
darabja 95 krajcár. — Jó minőségű
Köpper alsó nadrág színes, hímözve,
reklam ár 95 kr.

Utazó cikkek nagy választékban a
legolcsóbb árakban.

Bőröndök Utazó készlet
Kézitáskák Haj kefék
Ernyő-tok Ruha kefe

19 krajcár Színes Manschetta

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
A legjobb színes mintázott jó mosó és
jó minőségű Manschetták párja 19 kr.-ért
lesz eladva.

Nagy választék bőrárakban!

Női kézitáska Dohánytárca
Pérez erszény Cigaretattárca
Papírpénztárca Szivartárca
Fizetőpincértárca

Fr. 1.25 Nyári Kalap

FISCHER SIMON Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér 12. szám alatt
Kitűnő jó nyári Loden strapa kalap
fr. 1.25 és 1.50.

Gyermekkosziból gyári raktár Fischer Simon Nagy Áruházában minden elkép-
zelhető kivitelben és legolcsóbb árban kaphatók. 5 forinttól kezdve 50 forintig.